VENDIM
Nr. 419, datë 27.5.2020

PËR MIRATIMIN E PROGRAMIT SHTETËROR PËR MBËSHTETJE NË FUQIZIM DHE ANGAZHIM TË DIASPORËS SHQIPTARE

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 5, të ligjit nr. 16/2018, "Për Diasporën", dhe të nenit 11, të ligjit nr. 115/2017, "Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Diasporës", me propozimin e ministrit të Shtetit për Diasporën, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e programit shtetëror për mbështetje në fuqizim dhe angazhim të Diasporës shqiptare, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.
2. Ngarkohen ministri i Shtetit për Diasporën, Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Ministria e Kulturës për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

MBËSHTETJE PËR FUQIZIMIN DHE ANGAZHIMIN E DIASPORËS SHQIPTARE
2020–2024
(PROJEKT)
MINISTRI I SHTETIT PËR DIASPORËN

Migracioni në kohët që jetojmë nuk është sasi, por cilësi.

Strategjia Kombëtare e Zhvillimit dhe e Integrimit dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, synojnë të sigurojnë migrim të sigurt dhe të rregullt, të kufizojnë shfrytëzimin dhe abuzimin e migrantëve, të zvogëlojnë kostot e rekrutimit dhe të dërgesave monetare dhe të nxisin angazhimin e Diasporës në procesin e zhvillimit të vendlindjes.

Dokumenti i Programit për mbështetje në fuqizim dhe angazhim të Diasporës shqiptare, është një projekt në mbështetje të Strategjisë Kombëtare të Diasporës Shqiptare. Ai po është konsultuar me agjencitë e bashkëpunimit teknik dhe organizatat joqeveritare.

Shqipëria ka njohur nevojën për të angazhuar Diasporën, duke ndërtuar një mjedis të përshtatshëm për kontributet e saj. Ky angazhim vlerëson krijimin e lidhjeve ekonomike dhe sociale, përshpejtimin e reformave strukturore për këtë qëllim. Dokumenti është një pamje përgjegjësisë shtetërore të Shqipërisë për lidhjet e organizuara me Diasporën shqiptare, të përcaktuara nga qëllimet e përbashkëta. Ai do të kërkojë bashkëpunimin e agjencive dhe donatorëve të interesuar.

Çdo bashkëpunim dhe kontribut si një kanal komunikimi i cili ndihmon në përmirësimin e programit dhe bashkëpunimin e donatorëve për aplikimin ndërsektorial ka nevojë për konsultime. Qëllimi është angazhimi i Diasporës shqiptare në vendlindje, si një mënyrë e re veprimi në zhvillimin e qëndrueshëm social dhe ekonomik të Shqipërisë.

Ai synon vlerësimin e migracionit në një mundësi zhvillimi, e cila do të kurojë arsyet e largimit nga vendlindja. Pasoja do të ndryshojë shkakun.

Ju faleminderit!

Pandeli Majko

Partner Zbatues:
Pala Përgjegjëse:

Përmbledhje e shkurtër

Kapitali i vlefshëm intelektual dhe kontributet e tjetra të mundshme nga Diaspora, që mund të japin një dorë për të përballuar sfidat e vendit ose për të promovuar Shqipërinë anembanë globit, mbeten ende të pashfrytëzuara. Parë nga ky këndvështrim, qëllimi i përgjithshëm i Programit është të zgjerojë mundësitë socio-ekonomike dhe perspektivat për gratë dhe burrat në Shqipëri, si dhe të përmirësojë jetesën e tyre duke rritur nivelin e angazhimit të Diasporës. Kjo do të arrihet duke përmbushur tri rezultate specifike:

1. Ministri i Shtetit për Diasporën (MSHD) në bashkëpunim me institucionet qeveritare të niveleve të ndryshme, përdor dhe zhvillon më tej instrumentet për t'u lidhur, shkëmbyer dhe angazhuar në mënyrë aktive me anëtarët dhe organizatat e Diasporës.
2. Bashkitë harmonizojnë strategjitë e zhvillimit me Strategjinë e Diasporës Shqiptare; ofrojnë shërbime më të mira dhe më të shumta në numër për anëtarët e Diasporës, dhe nxisin iniciativat e komunitetit për të tërhequr njohuritë dhe investimet e Diasporës.
3. Partnerët e Diasporës transferojnë njohuritë dhe aftësitë e tyre dhe bëjnë investime të përbashkëta me sektorin privat në Shqipëri, duke krijuar kështu vende të reja pune.

Ky program është hartuar me iniciativën e ministrit të Shtetit për Diasporën.

Lidhja me OZHQ-të: 8, 9, 10
Lidhja me agjendën e anëtarësimit në BE: kontributi i tërthortë në kapitullin 20 "Ndërmarrjet dhe politikat industriale"

Lidhja me SKZHI-në: qeverisje gjithëpërfshirëse dhe demokratike dhe rrugët e zhvillimit të qëndrueshëm

Burimet totale të nevojshme:		
Burimet totale të alokuara:		
Të pafinancuara:		

… Asgjë për ne, pa ne….
Motoja e Grupit të Anëtarësimit në G7+ OBT

Tabela e përmbajtjes

1. Analiza e situatës
1.1 Konteksti kombëtar dhe ndërkombëtar
1.2 Analiza sektoriale dhe socio-ekonomike
1.3 Kuadri strategjik i qeverisë
1.4 Sfidat
2. Komponentët e programit
2.1 Vizioni dhe objektivat e programit
2.2 Komponenti I
2.3 Komponenti II
2.4 Komponenti III
3. Kuadri i menaxhimit
3.1 Menaxhimi dhe koordinimi
3.2 Monitorimi dhe vlerësimi
3.3 Rreziqet dhe masat lehtësuese
4. Kuadri ligjor
5. Buxheti tregues dhe strategjia për mobilizimin e burimeve
5.1 Buxheti

5.2 Plani i mobilizimit të burimeve
Shtojcë I. Lista paraprake e fishave të projektit

1. Analiza e situatës
1.1 Konteksti kombëtar dhe ndërkombëtar

Në shumicën e rasteve, pavarësisht se largohen nga vendi, emigrantët ruajnë lidhje të forta emocionale, financiare dhe familjare me Shqipërinë. Njëkohësisht, komunitetet shqiptare në Diasporë, përgjithësisht, janë të integruara mirë dhe në kushte më të mira në vendet pritëse, krahasuar me komunitetet e emigrantëve në vitet e para '90-s, dhe kanë potencialin dhe entuziazmin për të kontribuar në zhvillimin e vendlindjes. Megjithatë, me gjeneratat e reja, lidhjet dhe ndjenja e përkatësisë së anëtarëve të Diasporës me vendlindjen sa vjen e dobësohet.

Pavarësisht mjedisit institucional të sapokrijuar, politikave të miratuara dhe kuadrit ligjor, ndërveprimi ndërmjet institucioneve shtetërore dhe komuniteteve shqiptare të Diasporës mbetet sporadik dhe ende i pastrukturuar. Diaspora nuk përfshihet ose konsultohet në mënyrë sistematike gjatë hartimit të politikave ose proceseve të vendimmarrjes, prandaj, kapitali i vlefshëm intelektual i Diasporës, i cili mund të ndihmojë për t'i bërë ballë sfidave të vendit dhe të promovojë Shqipërinë anembanë botës, mbetet ende kryesisht i pashfrytëzuar. Është e domosdoshme të vendosen kanale të dyanshme komunikimi dhe të ndërtohen lidhje më të forta për të nxitur lidhjen e Diasporës dhe forcimin e besimit ndaj institucioneve të vendlindjes. Mjete të shumta informacioni dhe komunikimi janë tashmë të disponueshme, si: kompjuterët, interneti, televizioni, radioja, mediet sociale etj. Këto janë mjete kyçe me anë të të cilave institucionet mund t'i japin Diasporës mundësinë të angazhohet për zhvillimin e vendit. Gjithsesi, përvoja e vendeve të tjera ka treguar nevojën për komunikim të strukturuar nga ana e qeverisë dhe qasje ndërlidhëse bazuar në hartëzimin e plotë të Diasporës.

Në botë ka 250 milionë imigrantë të gjeneratës së parë, që përfaqësojnë rreth 3% të popullsisë botërore. Diaspora, e cilat përfshin gjithashtu gjeneratën e dytë dhe të tretë, përbën një numër edhe më të madh, edhe pse është e vështirë për ta regjistruar në statistikat e imigrimit. Migrimi nga Jugu në Jug përbën rreth 36% të numrit të përgjithshëm të emigrantëve, përqindje e cila është afërsisht e njëjtë me lëvizjet nga Jugu në Veri. Është përllogaritur se më shumë se 400 institucione në 56 vende të ndryshme kanë angazhuar Diasporën nëpërmjet programeve ose strukturave të institucionalizuara[1], nga të cilat rreth një e treta ka filluar të miratojë politika për angazhimin e Diasporës vetëm pesë vitet e fundit.

Pavarësisht se institucionet po ndërgjegjësohen gjithnjë e më shumë për rëndësinë e angazhimit të Diasporës, kuadrit strategjik në zhvillim e sipër dhe përvojave të suksesshme që synojnë përfshirjen e Diasporës në proceset e zhvillimit, ka ende shumë rrugë për t'u bërë. Politika për një angazhim gjithëpërfshirës të Diasporës, e zhvilluar me nismën dhe e miratuar nga ministri i Shtetit për Diasporën [MSHD], përcakton një vizion të qartë, prioritetet dhe masat për t'u lidhur dhe angazhuar me Diasporën në zhvillimin e vendlindjes. Ajo synon gjithashtu të përcaktojë një udhëzues që tregon mënyrën si synon të angazhohet vendi me Diasporën. Politikat përshkruajnë çështjet që duhen trajtuar, qëllimet dhe prioritetet strategjike, palët e interesuara, zonat e programeve/ndërhyrjeve, strukturat institucionale, proceset konsultative etj., duke përcaktuar kështu një kundër më të gjerë për angazhimin e Diasporës. Për më tepër, ndër prioritetet e tjera, Strategjia e Diasporës përqendrohet edhe në forcimin e kuadrit institucional dhe të politikave me qëllim që të bëjë lidhjen mes migracionit dhe zhvillimit.

Duke pasur parasysh reformën dhe riorganizimin e fundit të situatës administrative dhe territoriale të vendit si dhe ndryshimet e fundit në ligjin për qeverisjen lokale, që shton

---

[1] Përllogaritur si pjesë e një studimi të shteteve që marrin pjesë në Forumin Global për Migrimin dhe Zhvillimin (GFMD) për manualin MPI dhe IOM (2012): Hartimi i një harte mënyrash për angazhimin e Diasporave në zhvillimin e vendlindjes. Një manual për hartuesit e politikave dhe praktikuesit në vend dhe në vendet pritëse, të disponueshme në: http://www.migrationpolicy.org/pubs/thediasporahandbook.pdf (parë për herë të fundit më 26.8.2013).

kompetencat e njësive të qeverisjes vendore lidhur me angazhimin e Diasporës dhe migracionin, ekziston nevoja për një koordinim ndërinstitucional dhe një qasje tërësore të qeverisë. Në vitin 2017, ministrit të Shtetit për Diasporën (MSHD) iu caktua përgjegjësia për të udhëhequr ndërveprimet me Diasporën, duke bashkëpunuar ngushtë me institucionet e tjera përkatëse. Ndërkohë që përkatësia dhe kapaciteti i administratës dhe strukturat në varësi të MSHD-së kanë qenë në rritje, qeverisja vendore përballet me mungesa fondesh dhe strukturash të përshtatshme për të t'ia bashkangjitur administratës përgjegjësinë për çështjet e Diasporës, si dhe me mungesa në mjetet dhe njohuri themelore për të përfshirë Diasporën në mënyrë aktive në zhvillimin vendor. Nën drejtimin e MSHD-së janë bërë disa përpjekje për të pilotuar integrimin e çështjeve të migracionit dhe politikat e Diasporës në kuadrot strategjike në sektorë dhe nivele të ndryshme të qeverisjes.

Shërbimet publike që lidhen me Diasporën (si p.sh.: lëshimi i dokumenteve, regjistrimet, licencat, pagimi i taksave, shërbime informacione etj.) janë shumë të kufizuara dhe nuk pasqyrojnë pikëpamjen e Diasporës, gjë që do të siguronte disponueshmëri më të lartë për ta dhe uljen e kufizimeve për shkak të distancës. Përpjekjet e bëra deri më tani duhet të forcohen nga një qasje proaktive, e besueshme dhe e bashkërenduar e informacionit publik dhe e komunikimit me Diasporën, e drejtuar nga MSHD-ja dhe me përfshirjen e institucioneve të tjera shtetërore. Megjithëse nuk ka të dhëna gjithëpërfshirëse për sa i përket nivelit arsimor të Diasporës. Të dhënat e pjesshme tregojnë se ekziston një potencial i konsiderueshëm për sa i përket kapitalit njerëzor dhe transferimit të njohurive. Për më tepër, Diaspora shkencore është e interesuar të kontribuojë, duke besuar se ajo mund të ndikojë pozitivisht në përparimin e vendit. Sidoqoftë, pavarësisht nismave të institucioneve, ende mungojnë individët dhe organizatat në Diasporë, si dhe mekanizmat e qëndrueshëm për transferimin e njohurive nga Diaspora, me qëllim zhvillimin e Shqipërisë.

Angazhimi i Diasporës në zhvillimin e brendshëm kërkon përpjekje të bashkërenduara nga një sërë palësh të interesuara institucionale, joqeveritare dhe të sektorit privat, të cilët mund të nxisin ose të frenojnë ndryshimet pozitive. Përmbledhja më poshtë paraqet palët e interesuara me ndikim që mund ta çojnë përpara procesin, si dhe ata që kanë potencialin për të penguar atë.

Ministri i Shtetit për Diasporën [MSHD] është ndër palët kryesore institucionale, që i është dhënë mandati me përgjegjësinë për të drejtuar ndërveprimin me Diasporën, dhe së bashku me të gjithë institucionet homologe, për të nxitur zhvillimin e politikave, strategjive dhe shërbimeve përkatëse. MSHD-ja është palë e angazhuar seriozisht, e cila ka forcën shtytëse në këtë fushë. Ky rol mund të përforcohet më tej duke rritur kapacitetin e burimeve njerëzore dhe organizative, si dhe pozicionimin e tij si institucioni parësor që drejton politikat, strategjitë dhe koordinimin në vend për angazhimin e Diasporës. Gjithashtu, MSHD-ja gëzon mundësinë e rëndësishme për të nxitur angazhimin e politikave për veprim në këtë fushë. Përveç MSHD-së, ministritë e linjës vazhdojnë luajnë një rol kyç, veçanërisht në aspektin e hartimit dhe zbatimit të Politikave, Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Diasporën, krijimin e një mjedisi nxitës për angazhimin dhe kontributin e Diasporës në zhvillimin e vendit. Duke pasur këtë parasysh, Programi do të përdorë një qasje fleksibël zbatimi dhe partneriteti, duke iu referuar gjithashtu angazhimit të përgjithshëm politik të Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë. Ai, gjithashtu, do të angazhojë në mënyrë aktive në punën e tij të gjitha nivelet e qeverisjes, duke përfshirë hartimin dhe dorëzimin e politikave, strategjive dhe masave që lidhen me Diasporën, duke respektuar plotësisht mandatet dhe përgjegjësitë e tyre, dhe duke u përqendruar në veprime të orientuara drejt rezultateve, që demonstrojnë potencialin e angazhimit të Diasporës në zhvillimin e vendit, përtej aspekteve politike.

Njësitë e qeverisjes vendore janë përgjithësisht të përkushtuara dhe lojtarë kryesorë, të etur për të përmirësuar bashkëveprimin dhe lidhjen e tyre me Diasporën, si edhe të korrin frytin e përfitimeve nga kontributi i Diasporës në zhvillimin vendor. Prandaj, njësitë e qeverisjes vendore shihen si nxitës kryesorë të ndryshimit, gjithashtu, edhe për faktin se lidhja në nivel vendor bazohet më tepër në lidhjet të forta me qytetet e lindjes. Këshillat e qarqeve janë gjithashtu palë të

interesuara sidomos në përmirësimin e bashkëpunimit me Diasporën, duke ndërtuar mbi përpjekjet në lidhje me integrimin e migracionit në strategjitë e zhvillimit rajonal. Përfshirja e tyre në Program do të jetë e kufizuar si pjesë e mbështetjes për zhvillimin e kapaciteteve që synojnë njësitë e qeverisjes vendore, si dhe duke eksploruar mundësitë për një bashkëpunim të decentralizuar ose territorial, me qëllim angazhimin e Diasporës.

Anëtarët e Diasporës në mbarë botën konsiderohen gjithashtu si forcë lëvizëse, duke marrë parasysh që kushtet e përgjithshme nxitëse janë vendosur nga qeveritë shqiptare, si dhe ndryshimin që ka pësuar retorika dhe perceptimi i përgjithshëm nga njerëzit dhe institucionet në Shqipëri për rolin dhe kontributin e Diasporës. Potenciali shtytës i Diasporës mund të dalë në pah vetëm nëse ekzistojnë mekanizma të përshtatshëm angazhimi, dhe nëse organizatat dhe organet e tyre përfaqësuese fuqizohen për t'u bërë pjesë e një marrëdhënieje të besueshme ndërmjet Diasporës, institucioneve dhe publikut të gjerë në vend.

Përveç kësaj, ambasadat dhe konsullatat e Shqipërisë në vendet e përzgjedhura pritëse do të kenë një rol të rëndësishëm në procesin e konsolidimit, themelimit dhe forcimit të organeve përfaqësuese të Diasporës, duke mbështetur gjithashtu hartëzimin e Diasporës dhe nxitjen e mundësive të transferimit të njohurive të saj.

Organizatat dhe shoqatat e Diasporës përfaqësojnë zërin e anëtarëve të Diasporës në vendet pritëse dhe mund të luajnë një rol të rëndësishëm në proceset strategjike vendimmarrëse në Shqipëri, si dhe mund të nxisin nisma të çmuara për bashkëveprimin shoqëror, ekonomik dhe intelektual ndërmjet Diasporës dhe Shqipërisë. Në përgjithësi ata kanë lidhje të ngushta me vendlindjen, por angazhimi i tyre deri më tani është përqendruar kryesisht në aktivitete kulturore, arsimore dhe humanitare. Sidoqoftë, organizatat e Diasporës po përqendrohen gjithnjë e më shumë në potencialet e zhvillimit ekonomik. Për më tepër, ata shpesh përballen me sfida sa i përket organizimit dhe përfaqësimit, si dhe kapaciteteve të tyre. Kështu që, për të luajtur në mënyrë të efektshme rolin e një faktori lidhës në plan afatgjatë, organizatat e Diasporës duhet të konsolidohen dhe forcohen më tej. Në këtë proces, organizatat e Diasporës duhet të shohin gjithashtu një qasje të vërtetë dhe të besueshme nga institucionet në Shqipëri, që do të kontribuonte gjithashtu për krijimin e besimit dhe do të motivonte veprimtaritë e mëtejshme, të cilat shpesh bazohen plotësisht në angazhime vullnetare për të mbështetur vendlindjen.

Sektori privat në Shqipëri (duke përfshirë bizneset, organizatat dhe rrjetet e tyre) konsiderohet gjithashtu një nxitës i fortë i ndryshimeve. Bizneset e pranojnë potencialin e Diasporës në lidhje zgjerimin e sipërmarrjes dhe zhvillimin e biznesit. Nuk mungojnë as shembujt që ilustrojnë kontributin e Diasporës për zhvillimin e sektorit privat në Shqipëri përmes transferimit të njohurive, nxitjes së eksporteve dhe investimeve (siç është, për shembull, në sektorin e TIK-ut, turizmit, ose industrive të orientuara nga eksporti). Prandaj, forcimi i ndërveprimit me bizneset e Diasporës përmes lehtësimeve më të besueshme nga Dhoma e Biznesit të Diasporës dhe institucione në të gjitha nivelet e qeverisjes mund të nxjerrin më tej në pah potencialin e sektorit privat për të kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe hapjen e vendeve të punës. Në këtë kontekst, rol të rëndësishëm duhet të luajnë të gjithë institucionet dhe organizatat që mbështesin zhvillimin ekonomik në Shqipëri, si: dhomat e tregtisë, agjencitë e nxitjes së investimeve, agjencitë e zhvillimit lokal dhe rajonal, parqet teknologjike dhe nxitësit e biznesit. Ato kanë qenë gjithnjë e më aktivë dhe do të jenë çelësi për shkëmbimin ndërmjet bizneseve të Diasporës dhe shoqërive vendëse, si dhe për mbështetjen e zhvillimit ekonomik dhe nismave të punësimit. Duke pasur parasysh natyrën e tyre, interesin profesional, njohuritë dhe përvojat e akumuluara në zhvillimin ekonomik dhe nxitjen e investimeve, ato konsiderohen si nxitës të fortë të ndryshimit.

Media mund të luajë një rol të rëndësishëm në ndërgjegjësimin e publikut për potencialin që ka Diaspora për të kontribuar në zhvillimin e vendit. Ato, gjithashtu, janë një kanal i fuqishëm për afrimin në shkallë më të gjerë të qeverisë me Diasporën, duke kontribuar potencialisht në lidhje më të forta midis Diasporës dhe Shqipërisë.

1.2 Analizat socio-ekonomike

Rritja e programeve dhe e institucioneve të Diasporës është e lidhur ngushtë me rritjen e nivelit të ndërgjegjësimit për flukset e remitancave, të cilat në vitin 2015 u përllogaritën në mbi 601 miliardë dollarë, shumica e të cilave ishin të drejtuara drejt vendeve në zhvillim[2]. Kërkimet tregojnë se remitancat ofrojnë ndihmë të menjëhershme për të varfrit, sidomos në kohën e krizave ekonomike dhe zhvendosen nga konsumi drejt financimit të kapital për sipërmarrjet. Duke pasur parasysh mënyrat e ndryshme për të dërguar remitanca, përmes bankave tregtare, operatorëve të transfertave të parave, transferimeve të parave nëpërmjet celularit, zyrave postare ose përmes kanaleve jozyrtare, dhe mënyrës së raportimit të remitancave nga një vend në tjetrin, është bërë gjithnjë e më e vështirë të përllogaritet shuma totale që shkon për investime. Pavarësisht këtyre paqartësive, ka mjaft prova empirike që tregojnë se ekzistojnë investime të konsiderueshme të kryera falë këtyre remitancave nga Diaspora.

Përtej rolit të tyre si dërgues të remitancave, Diaspora gjithashtu mund të promovojë tregtinë dhe investimet e huaja të drejtpërdrejta, të krijojë biznese dhe të nxisë sipërmarrjen, pasi shumica e emigrantëve, përveç se janë të mirarsimuar, janë edhe ekonomikisht aktivë. Niveli i ulët i investimeve dhe pjesëmarrja në ekonominë e Shqipërisë është si pasojë e besimit të ulët tek institucionet vendëse, mungesës apo dobësisë së organizatave të biznesit të Diasporës në vendet pritëse me potencial të lartë shkëmbimi ekonomik, si dhe të mjedisit jo të favorshëm të biznesit dhe kontakteve jo të forta ndërmjet bizneseve dhe ndërmarrjeve të Diasporës me ato në Shqipëri.

Nga ana tjetër, është inkurajuese fakti se Diaspora është e gatshme të marrë nismën ose të zgjerojë investimet në Shqipëri, kryesisht në qytetet e tyre të lindjes. Megjithatë, potenciali i tyre në lidhje me nxitjen e konkurrueshmërisë dhe rritjen e tregut të shoqërive shqiptare mbetet ende për t'u eksploruar, veçanërisht nëpërmjet lehtësimit të synuar të marrëdhënieve midis bizneseve, përfshirë këtu edhe nga qeverisja vendore. MSHD-ja përmes Dhomës së Biznesit të Diasporës, të sapokrijuar, së bashku me homologët e tyre në sektorin privat, duhet të identifikojnë mundësitë ekonomike, të përmirësojnë kornizat administrative, të mbështesin mentorimin, si dhe të ofrojnë stimuj për të ndërmjetësuar investimet nga Diaspora. Sa u përket të rinjve nga Diaspora, ata gjithashtu shfaqin interes për të kontribuar në zhvillimin e vendlindjes së tyre përmes pjesëmarrjes në tregun e punës, hapjes së bizneseve, dërgimit të remitancave, vendosjes së lidhjeve të biznesit me shoqëri në Shqipëri, si dhe ofrimin e këshillimeve pa pagesë për bashkëmoshatarët dhe shoqëritë e tyre në vendlindje.

Një numër i konsiderueshëm mësimesh dhe përvojash të përftuara nga praktika të ngjashme në këtë fushë, ofrojnë baza të shëndosha për formulimin e një programi më të të përshtatshëm dhe efektiv.

– Strategjitë e zhvillimit lokal me fokus Diasporën dhe strukturat e koordinimit të Diasporës nxisin nisma lokale efektive që përfshijnë Diasporën: kuadri strategjik i qeverisjes vendore me fokus Diasporën mundëson jo vetëm një punë më sistematike në këtë fushë, por edhe një gamë të gjerë praktikash konkrete me kontribut të prekshëm në zhvillimin lokal. Duke ndërmarrë veprime që përmirësojnë lidhjen me Diasporën, duke ofruar shërbime administrative dhe informative të përshtatura për Diasporën, si dhe masa të tjera që rigjallërojnë ndërveprimet e biznesit, kulturore, intelektuale dhe shoqërore, njësitë e qeverisjes vendore jo vetëm që lidhen me Diasporën, por gjithashtu rrisin kontributin e tyre të vlefshëm në zhvillimin lokal. Një rrjet i koordinatorëve të qeverisjes vendore i Diasporës mund të ndërtojë bazën për një rrjetëzim tematik të mundshëm më të gjerë, që do të bashkonte shqiptarët dhe do të mundësonte shkëmbimin e ideve dhe praktikave. Të gjitha këto elemente mund të zgjerohen më tej, duke mundësuar kështu një lidhje më sistematike të politikave të angazhimit të Diasporës, strukturave administrative dhe njohurive në nivel vendor.

[2] Martinez, C., Cummings, M. E., & Vaaler, P. M. (2015). Informaliteti ekonomik dhe ndikimi i financimit të sipërmarrjeve nga remitancat e emigrantëve në vendet në zhvillim. Revista e Sipërmarrjeve të Biznesit, 30(4), 526-545.

– Kapacitetet institucionale për t'u angazhuar me Diasporën në të gjitha nivelet e qeverisjes në vend janë të pamjaftueshme: të gjitha nivelet e qeverisjes mund të bëjnë më shumë për të hequr pengesat dhe për të krijuar mundësi që Diaspora të përfshihet në zhvillimin e vendit duke përmirësuar kuadrin strategjik përkatës; duke ndërtuar marrëdhënie të forta me rrjetet e Diasporës dhe duke lehtësuar përfshirjen e tyre në zhvillimin e vendit; duke stimuluar te Diaspora ndjenjën e përkatësisë dhe lidhjes me Shqipërinë, si dhe duke nxitur transferimin e njohurive. Për ta arritur këtë, institucionet dhe pikat e tyre të kontaktit duhet të jenë të kenë kuptim të qartë dhe njohuri më të mira mbi këtë çështje.

– Angazhimi i Diasporës është një urë e përbashkët: shkalla në të cilën Diaspora mund të ketë rol efektiv në zhvillimin e vendit varet nga gatishmëria, mundësia dhe kapaciteti i tyre. Disa anëtarë të Diasporës mund të "kthejnë" kontribute në vendlindje thjesht për arsye sentimentale, pa kërkuar shumë në këmbim. Megjithatë, përvoja botërore tregon se politikat e Diasporës funksionojnë më mirë kur angazhimi është si një urë e përbashkët, në të cilën të gjitha palët shohin përfitime të qarta nga puna e përbashkët. Prandaj, krijimi i besimit është i domosdoshëm për një marrëdhënie më të fortë Shqipëri–Diasporë.

– Nevoja për të njohur Diasporën: në mënyrë që të arrijë t'i drejtohet Diasporës, qeveria në të gjitha nivelet e saj duhet të njohë komunitetet e Diasporës në të gjithë botën. Kjo nënkupton mbledhjen sistematike dhe gjithëpërfshirëse të të dhënave dhe hartëzimin e Diasporës; hartimin e bazës së të dhënave mbi aftësitë dhe përvojat e Diasporës; dhe përfshirjen e një game të gjerë të anëtarëve të Diasporës në praktika konsultimi për të kuptuar se çfarë ofron Diaspora, çfarë është e gatshme të ofrojë, dhe çfarë pritet në këmbim nga qeveria.

– Diaspora zotëron një potencial të madh për të kontribuar në zhvillimin ekonomik të vendit: një nga mësimet kryesore të përftuara nga praktikat e ngjashme në të gjithë botën është se Diaspora mund të kontribuojë në krijimin e vendeve të punës dhe në përmirësimin e jetesës në nivel vendor. Përvojat e mëparshme zbulojnë gjithashtu potenciale të pashfrytëzuara për sa i përket lidhjes së kapitalit ekonomik dhe njohurive të Diasporës me mundësitë ekonomike dhe zhvillimin ekonomik. Në mënyrë që këto përpjekje të rezultojnë të suksesshme, nevojitet një qasje më e fortë e mirë informuar dhe e drejtpërdrejtë, si nga nivelet e qeverisjes vendore ashtu edhe nga institucionet e larta qeverisëse, ashtu edhe nga organizatat e biznesit të Diasporës, Dhoma e Tregtisë së Diasporës dhe organizata të tjera mbështetëse për zhvillimin ekonomik në Shqipëri.

– Nevoja për asistencë afatgjatë zhvillimi për ndryshime transformuese: përvojat nga ndërhyrjet e mëparshme konfirmojnë se ndërhyrjet në ndryshim të sistemit dhe mentalitetit kanë nevojë për më shumë se një dekadë që të integrohen me sukses, sidomos kur këto ndryshime zbatohen në një kontekst paqëndrueshmërie financiare dhe politike. Prandaj, për të nxitur interes të mjaftueshëm, duhet krijuar një nivel bazik njohurish dhe i strukturave në të gjithë sistemin e qeverisjes, si edhe duhen hartuar dhe ofruar politika dhe strategji me fokus Diasporën, duke kultivuar kësisoj një bashkëveprim produktiv dhe besim të ndërsjellë mes Diasporës, qeverive dhe bizneseve të cilat pastaj përkthehen në rezultate të zhvillimit. Kësaj lloj ndërhyrjeje i duhet një periudhë kohore afatgjatë, e cila tejkalon jetëgjatësinë e këtij Programi.

– Ndërlidhje e pamjaftueshme me rrjetet dhe përvojat përkatëse globale Programi do të përqendrohet kryesisht në përvojat dhe praktikat më të mira të programeve të ngjashme mbi integrimin e migracionit në planifikimin e zhvillimit të zbatuar kryesisht nga KB-ja dhe IOM-i9, veçanërisht në procesin e hartimit të politikës së Diasporës dhe zhvillimit të kapaciteteve institucionale në përfshirjen e Diasporës.

Me gjithë këta hapa të planifikuar në mendje, krijohen premisat e duhura për të avancuar më tej me praktikat e suksesshme dhe vizionin bazë të politikave, dhe vijimësinë e punës për përmirësimin e kornizave strategjike dhe praktike që mundësojnë kontributin efektiv të Diasporës në zhvillimin e vendit.

1.3 Kuadri strategjik i qeverisë

Duke kuptuar zhvillimin dhe linjën e integrimeve evropiane, përfshirë angazhimin e Diasporës, kryesisht si një koncept të orientuar drejt zhvillimit, Programi ka një rëndësi të veçantë për nevojat aktuale strategjike të Shqipërisë, veçanërisht ato që lidhen me trajtimin e papunësisë dhe nxitjen e rritjes ekonomike. Për këto arsye, Programi do të kontribuojë në përmbushjen e qëllimeve strategjike të përcaktuara nga Strategjia e Diasporës, si dhe Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim posaçërisht në drejtim të rritjes ekonomike dhe kohezionit social.

Gjithashtu, duke synuar adresimin ndaj kapaciteteve të qeverive lokale dhe masave të politikave, Programi do të mbështesë drejtpërdrejt zbatimin e përparësive strategjike të përcaktuara në strategjitë e zhvillimit lokal, veçanërisht ato që lidhen me shfrytëzimin e potencialit të Diasporës për zhvillimit të vendit.

Më tej, Programi është i rëndësishëm për Strategjinë e Evropës Juglindore 2020, si dhe Agjendën 2030 të Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe kontribuon në arritjen e OZHQ 8 "Nxitja e rritjes ekonomike të vazhdueshme, gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme, punësim të plotë dhe produktiv dhe punë të denjë për të gjithë", OZHQ 9 "Ndërtimi i infrastrukturës rezistente nxitja e industrializimit gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm dhe nxitja e novacionit" dhe OZHQ 10 "Zvogëlimi i pabarazisë brenda çdo vendi dhe ndërmjet shteteve" ndërhyrja kontribuon në kapitullin 20 të negociatave të anëtarësimin në BE "Politika Industriale dhe Ndërmarrjet" nga pikëpamja e rritjes së konkurrencës së sektorit privat, inkurajimit të një mjedisi të favorshëm të biznesit, si dhe lehtësimin e investimeve të huaja.

1.4. Sfidat

Aktualisht Diaspora ka një aftësi në rritje të organizimit të saj në rrjete që mund të jenë me rëndësi strategjike në arenën e zhvillimit. Sipas një vlerësimi paraprak, ekzistojnë një numër i madh organizatash, shoqatash, me fokus veprimtari arsimore, kulturore, shkencore, afariste, sportive dhe fetare, ose rrjete të Diasporës në njëzet vende të vlerësuara në të gjithë botën. Midis këtyre organizatave, ka edhe shoqata të shumta të Diasporës nga vendlindja/rajoni, me një lidhje të fortë me vendin e origjinës. Në shumë raste, organizatat e Diasporës në vendet pritëse janë të ndara në grupe të ndryshme. Shoqatat, organizatat, grupet lokale dhe rrjetet e krijuara nga Diaspora shqiptare në të gjithë botën, janë relativisht të dobëta, joformale dhe të shkëputura nga bizneset, nga jeta arsimore, kulturore, shkencore, sportive dhe fetare në Shqipëri. Në veçanti, nevojiten më shumë përpjekje për të forcuar kapacitetet dhe për të mobilizuar organizatat e biznesit në Diasporë, t'i pajisin ato me njohuri, bazat e të dhënave ekonomike dhe instrumentet, në mënyrë që ato të shndërrohen në ura lidhëse midis interesave të Diasporës dhe bizneseve vendëse. Përpjekjet e tilla duhet të fillojnë duke i dhënë përparësi organizatave të biznesit dhe shoqatave brenda vendeve pritëse me bizneset më të mëdha të Diasporës dhe për këtë arsye – potencialet e mundshme të ndërveprimit ekonomik.

2. Programi i Diasporës dhe komponentët e tij

Metoda irlandeze me Diasporën e saj është metodë relativisht e suksesshme, veçanërisht në lidhje me biznesin, sepse është e asimilueshme dhe ka fleksibilitet në strukturë, u jep të drejta dhe liri anëtarëve të saj, dhe është gjeneruese pa qenë e ngurtë. Roli i shtetit në këtë kontekst është të ushqejë dhe afrojë rreth vetes, jo të menaxhojë dhe të përcaktojë.

Strategjia e Diasporës, e përforcuar nga kapacitetet e përmirësuara institucionale, strukturat ndërlidhëse të Diasporës, mekanizmat e koordinimit dhe shërbimet e përshtatura në të gjitha nivelet e qeverisë, ofron një mjedis të favorshëm për angazhimin e Diasporës në zhvillimin e atdheut. Bazuar në një hartëzim gjithëpërfshirës të Diasporës, komunikim të intensifikuar reciprok, shtrirje pro aktive nga autoritetet, dialog të strukturuar midis Diasporës dhe Shqipërisë, dhe me kontributin e Diasporës të njohur nga qeveria, rezulton në ngritjen e besimit dhe lidhjes më të fortë të Diasporës me atdheun e tyre dhe me njëri-tjetrin .

Shkëmbimi i fortë dhe transferimi i njohurive ndërmjet Diasporës, institucioneve dhe bizneseve në Shqipëri maksimizojnë mbështetjen e Diasporës për zhvillimin e qëndrueshëm dhe japin një kontribut të vlefshëm për adresimin e nevojave më urgjente të zhvillimit ekonomik të vendit duke inkurajuar investime dhe krijimin e vendeve të reja të punës.

2.1 Vizioni dhe objektivat e programit

Ndryshimet në Shqipëri, veçanërisht për sa i përket politikës, reformave apo grupeve të mendjes, kanë një ritëm të ngadaltë. Prandaj, ndryshimet e ndikimit të parashikuara nga MSHD-ja janë me të vërtetë parashikime afatgjata të efekteve të dëshiruara, që rezultojnë nga puna sistematike dhe e drejtuar nga politika me institucionet, Diasporën dhe organizatat e tyre, sektorin privat, qeveritë lokale dhe mediet.

Për të garantuar një mjedis të favorshëm për angazhimin e Diasporës në zhvillimin e Shqipërisë, vendi duhet të zbatojë në mënyrë efikase strategjinë e angazhimit të Diasporës, e cila demonstron qartësisht dëshirën e autoriteteve për të bashkëvepruar me Diasporën dhe paraqet një vizion lidhur me mënyrën se si do të arrihet kjo përmes masave, mjeteve dhe burimeve të ndryshme. Të kesh një strategji për angazhimin e Diasporës është një faktor i rëndësishëm shtytës për veprim. Megjithatë, përveç nëse institucionet në të gjitha nivelet qeverisëse kanë njohuritë, aftësitë dhe burimet bazë për ta përkthyer strategjinë në programet dhe masat e tyre përkatëse, infrastrukturën institucionale që garanton "koordinimin me kohë të plotë me Diasporën", si dhe koordinimin ndërinstitucional, strategjia do të mbetet vetëm në letër. Përpjekjet për ta njohur më mirë Diasporën do të kontribuojnë në ndërtimin e besimit dhe angazhimin e vërtetë të Diasporës në zhvillimin e vendlindjes. Këto përpjekje duhet të përforcohen nga shërbime të përshtatura për Diasporën, të cilat mundësojnë qasje më të lehtë nga Diaspora. Të gjitha këto veprime do të bënin të mundur një qasje tërësore të qeverisë në angazhimin e Diasporës, duke ndërmarrë një strategji më të gjerë, aftësi institucionale dhe shërbime, të cilat nga ana tjetër krijojnë një mjedis të favorshëm për angazhimin e strukturuar të Diasporës në zhvillimin e vendlindjes. Në këtë proces, Programi do të marrë në konsideratë të gjithë faktorët e rëndësishëm dhe do të zbatojë masa për të lehtësuar rreziqet politike.

Lidhja më e fortë e Diasporës me Shqipërinë në planin afatgjatë do të sigurohet vetëm përmes qasjes së synuar dhe të hapur nga autoritetet, shoqëruar me një komunikim të rregullt të dyanshëm dhe angazhim të Diasporës në vendimmarrje dhe procese strategjike, të cilat mund të funksionojnë vetëm nëse qeveria është në dijeni të atyre që janë të gatshëm për të kontribuar dhe në cilat lloje të njohurive dhe ekspertizave. Ofrimi i mundësisë ndaj Diasporës për të kontribuar intelektualisht në zhvillimin e vendlindjes do të rriste ndjenjën e përkatësisë së tyre në Shqipëri, dhe në të njëjtën kohë do të krijonte besim ndërmjet Diasporës në nivel botëror dhe institucioneve vendëse. Në mënyrë që të arrijnë të sigurojnë një angazhim më të strukturuar dhe efektiv të Diasporës në debate strategjike vendore ose vendimmarrje, autoritetet duhet të lehtësojnë forcimin e organizatave të Diasporës brenda vendeve pritëse. Kjo përfshin jo vetëm fuqizimin dhe zgjerimin e rrjeteve ekzistuese, por edhe inkurajimin e konsolidimit dhe lidhjen e nëngrupeve dhe komuniteteve të ndryshme të Diasporës në vendet pritëse. Për këtë qëllim, mund të përdoren si teknologjitë moderne të informacionit ashtu edhe ato të komunikimit, si dhe rrjeti ekzistues zyrtar i përfaqësive konsullore dhe diplomatike të Shqipërisë në të gjithë botën.

Mobilizimi dhe maksimizimi i mbështetjes së Diasporës për zhvillimin e Shqipërisë është një vizion afatgjatë, i cili kërkon përpjekje serioze dhe të bashkërenduara nga institucionet vendëse, bizneset në Shqipëri dhe ato në Diasporë. Ky ndikim i dëshiruar është i ndërlidhur në mënyrë komplekse me politikën e gjerë dhe mjedisin mundësues institucional, si dhe me marrëdhëniet e besueshme midis Shqipërisë dhe Diasporës. Ndonëse Diaspora aktualisht është ende hezituese për të investuar ose zgjeruar biznesin në vendlindje, një potencial i tillë ekziston dhe mund të shfrytëzohet duke lehtësuar ndërveprimin e intensifikuar dhe të bazuar në interesa të përbashkëta ndërmjet bizneseve në vendet pritëse dhe Shqipërisë. Përgjatë këtij procesi, organizatat e biznesit në Diasporë luajnë një rol jetësor, si dhe qasje të synuar drejt qeverisjes lokale ose një niveli më të lartë. Transferimi i njohurive është një pjesë tjetër integrale e këtij ndërveprimi, duke pasur parasysh diapazonin e gjerë intelektual dhe teknologjik që mbart Diaspora. Transferimi i fokusuar i njohurive dhe aftësive mund të kontribuojnë shumë në trajtimin e nevojave më urgjente të zhvillimit të Shqipërisë – si rritja ekonomike dhe punësimi.

Qëllimi i përgjithshëm i Programit është si vijon: të zgjerojë mundësitë socio-ekonomike dhe perspektivat për gratë dhe burrat në Shqipëri, si dhe të përmirësojë jetesën e tyre duke rritur nivelin e angazhimit të Diasporës.

Programi nuk duhet të perceptohet si një zëvendësim i përpjekjeve të njësive qeverisëse përkatëse ose për të marrë përgjegjësinë e plotë për arritjen e një angazhimi efektiv dhe produktiv të Diasporës në zhvillimin vendlindjes. Prandaj, kjo ndërhyrje është si plotësuese ashtu edhe katalitike për përpjekjet e ndërmarra nga MSHD-ja, institucionet e tjera, dhe palët e interesuara të sektorit privat në Shqipëri, si dhe organizatat e tjera donatore.

MSHD-ja si institucioni kryesor në Shqipëri, përgjegjës për kuadrin e politikave dhe angazhimin me Diasporën do të kombinojë burimet, njohuritë dhe ekspertizën për zbatimin e Programit, duke punuar në bashkëpunim të ngushtë me partnerët e tij institucionalë brenda dhe jashtë vendit.

Logjika e përgjithshme për zbatimin e Programit është formuar nga tre komponentë që përforcojnë dhe ndërthuren në mënyrë të ndërsjellë. Këta komponentë paraqesin një grup indeksesh si sinergji ndërmjet objektivave të OKB-së për zhvillim të qëndrueshëm, prioritetet e përcaktuara në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim, objektivat dhe masat e përfshira në politikën kombëtare të Diasporës, dhe më e rëndësishmja, rezultatet e programit.

Programi lidh funksionet normative dhe operative të administratës së ministrit të Shtetit për Diasporën dhe siguron strukturën e nevojshme për rritjen e efikasitetit, përgjegjshmërisë dhe kontrollit të punës së saj. Çdo komponent identifikon arritjet e pritshme të administrimit të MSHD-së si një e tërë dhe gjithashtu identifikon treguesit e duhur të arritjeve. Struktura e Programit përbëhet nga tri nënprograme – komponentë, të cilët lehtësojnë monitorimin e progresit strategjik, që përfshin të gjitha aktivitetet e larmishme të MSHD-së:

Objektivi i përgjithshëm:
Rritja e mundësive dhe perspektivës socio-ekonomike për gratë dhe burrat në Shqipëri dhe përmirësimi i jetesës nëpërmjet rritjes së angazhimit të Diasporës.

Rezultati 1:	Rezultati 2:	Rezultati 3:
MSHD-ja në bashkëpunim me institucionet qeveritare në nivele të ndryshe, përdor dhe zhvillon më tej instrumentet për t'u lidhur, shkëmbyer dhe angazhuar në mënyrë aktive me anëtarët dhe organizatat e Diasporës.	Bashkitë harmonizojnë strategjitë e tyre të zhvillimit me Strategjinë e Diasporës, ofrojnë shërbime më të shumta dhe më të mira për anëtarët e Diasporës dhe nxisin nismat e komunitetit për të tërhequr njohuritë dhe investimet nga Diaspora.	Partnerët e Diasporës transferojnë njohuritë dhe aftësitë dhe bëjnë investime të përbashkëta me aktorët e sektorit privat në Shqipëri, duke hapur kështu vende të reja pune.

Rezultatet:

Strategjia për Angazhimin e Diasporës, Plani i Veprimit dhe Kuadri i Monitorimit dhe Vlerësimit janë në zbatim e sipër nëpërmjet një qasje për përfshirjen tërësore të qeverisë.	Bashkitë janë të pajisura me strukturat, kapacitet dhe mjetet për t'u lidhur dhe krijuar partneritet me anëtarët e Diasporës.	Bizneset nga Diaspora dhe Shqipëria angazhohen në transferimin e njohurive dhe zhvillimin e aftësive me fokus tregun.

2.2 Komponenti I. Qeverisja e përgjegjshme dhe mbështetja me anë të politikave reaguese

Arritjet e pritura sipas komponentit/ rezultatit 1 përfshijnë zbatimin me pjesëmarrje të strategjisë së angazhimit të Diasporës për Shqipërinë, si e para e këtij lloji për vendin, që krijon mundësinë për një platformë më të gjerë veprimi nga palët e interesuara publike me qasje të përfshirjes tërësore të qeverisë. Strategjia vë në funksion politikat e Diasporës, të hartuara nën kujdesin e ministrit të Shtetit për Diasporën me kontributet e përfaqësuesve të të gjitha institucioneve përkatëse qeveritare, dhe të miratuara me vendimin nr. 259/2018, të Këshillit të Ministrave. Gjatë këtij proceszbatimi, roli dhe kapaciteti i MSHD-së do të forcohet, për t'u shndërruar në koordinatorin e njohur drejtues në fushën e angazhimit të Diasporës nga palët e interesuara vendëse, si dhe nga Diaspora në nivel botëror. Aktivitetet sipas këtij rezultati do të kenë si synim kryesor institucionet në të gjitha nivelet e qeverisjes, të përforcuara nga krijimi proaktiv i urave lidhëse me publikun e gjerë në vend. Së fundi, strategjia e angazhimit të Diasporës do të përkthehet në mënyrë të suksesshme në veprime konkrete, nën koordinimin ndërinstitucional të udhëhequr nga MSHD-ja, por që zbatohen nga institucionet dhe njësitë qendrore e vendore, të cilat përmirësojnë aftësitë themelore institucionale duke angazhuar koordinatorë të Diasporës brenda strukturave të tyre. Gradualisht, nëpërmjet rritjes së ndërgjegjësimit dhe trajnimit të rregullt për mënyrat dhe mjetet për të angazhuar Diasporën për zhvillimin e Shqipërisë, përfaqësuesit e institucioneve të synuara (duke përfshirë politikëbërësit dhe stafin teknik), do të ndërgjegjësohen për potencialin e Diasporës në zhvillimin e Shqipërisë, dhe do të jenë në gjendje të hartojnë dhe ofrojnë politika lidhur me këtë sektori dhe masa nxitëse për Diasporën.

Aktivitetet e planifikuara për të arritur këtë rezultat nuk kanë për qëllim që të rrisin kapacitetet e të gjithë strukturës institucionale për angazhimin e Diasporës. Ato synojnë më së shumti të kontribuojnë për të hedhur themelet për politikat bazë, koordinimin dhe kuadrin institucional, të cilat janë të nevojshme për të zgjeruar dhe forcuar më tej ndërhyrjet në këtë fushë. Gjithashtu, veprimet sipas këtij rezultati do të kërkojnë të rrisin kapacitetet, të konsolidojnë dhe fuqizojnë organizatat e Diasporës, duke siguruar në këtë mënyrë angazhimin e tyre produktiv në debatet strategjike publike dhe krijimin e tyre si organe përfaqësuese si në vendet e tyre pritëse, ashtu edhe në njësitë qeverisëse të ndryshme në Shqipëri, në mënyrë që të bëjnë me dije sugjerimet dhe nevojat e tyre. Kontributet e këtyre organeve përfaqësuese por edhe të shoqatave të tjera të Diasporës do të njihen zyrtarisht nga autoritetet publike, edhe pse disa prej tyre tashmë janë të angazhuara në Shqipëri.

Në mënyrë që të ndërtohen kanaleve të qëndrueshme komunikimi dhe ndërveprimi të dyanshëm ndërmjet Diasporës dhe institucioneve vendëse, MSHD-ja do të kryejë një hartëzim gjithëpërfshirës të Diasporës dhe do të angazhohet me Diasporën me synime të qarta. Duke pasur parasysh këtë informacion në lidhje me Diasporën, MSHD-ja, në bashkëpunim me autoritetet e tjera përkatëse dhe palët e interesuara në Shqipëri dhe vendet pritëse do të lehtësojë transferimin e njohurive dhe aftësive për zhvillim, duke kontribuar kështu në mënyrë të drejtpërdrejtë në forcimin e kapitalit njerëzor dhe rrjedhimisht në arritjen e objektivave që janë prioritet për zhvillimin e vendit.

Një faktor tejet thelbësor që do të merret në konsideratë gjatë përpjekjeve për të arritur rezultatin 1 ka të bëjë me angazhimin politik të institucioneve përkatëse për t'u angazhuar dhe për të punuar në mënyrë produktive që të krijojnë një mjedis më të mirë për angazhimin e Diasporës. Me rëndësi të përmendet është që Programi do të mbështesë dhe do të fuqizojë MSHD-në në rolin e të caktuar si organi kryesor qeveritar për angazhimin e Diasporës. Për të arritur që MSHD-ja të jetë në gjendje të marrë në mënyrë efektive rolin e koordinatorit udhëheqës, Programi duhet të investojë gjithashtu në rritjen e kapaciteteve dhe trajnimin e institucioneve të tjera qeveritare në nivel kombëtar, entiteti dhe vendor në mënyrë që të funksionojë qasja e përfshirjes tërësore të qeverisë.

2.3. Komponenti II. Edukimi dhe hulumtimi për një mjedis të qëndrueshëm

Rezultatet e pritshme sipas komponentit/ rezultatit 2 kanë për qëllim të rrisin aftësinë e bashkive në Shqipëri për të bashkëvepruar dhe për të angazhuar Diasporën në drejtim të zhvillimin vendor, i cili nga ana tjetër do të aktivizojë kontributin e Diasporës në investime dhe jetesën në komunitetet të synuara. Për këtë arsye, aktivitetet sipas këtij rezultati do të synojnë kryesisht bashkitë e zgjedhura, shërbimet e tyre dhe Diasporën. Aktivitetet sipas këtij rezultati do të kontribuojnë në thellimin ose forcimin e funksionit të koordinimit të Diasporës, si dhe do të zgjerojnë njohuritë për këtë çështje në administratat vendore.

Kështu, bashkitë do të përmirësojnë në mënyrë të prekshme komunikimin me Diasporën dhe organizatat e tyre, dhe në të njëjtën kohë do të shfrytëzojnë mundësitë për partneritete zhvillimi ndërterritoriale me autoritetet nënkombëtare në vendet pritëse me numrin më të madh të anëtarëve të Diasporës përmes marrëveshjeve të partneriteteve dhe veprimeve konkrete ndërmjet qeverive lokale/kantonale nga Shqipëria dhe atyre të vendeve pritëse. Pjesë thelbësore e këtij procesi janë mjetet e përmirësuara administrative, informative dhe të komunikimit, të cilat mundësojnë që qeveritë vendore të arrijnë të komunikojnë me Diasporën me synime të qarta, sidomos me bizneset e Diasporës.

Këto arritje do të përforcohen drejtpërdrejt nga planifikimi i zhvillimit vendor që lidhet me Diasporën, si dhe nga nismat konkrete që lidhin Diasporën me komunitetet vendlindjes dhe kontribuojnë në zhvillimin ekonomik vendor. Promovimi i investimeve nga Diaspora, do të jetë në fokus, duke kontribuar në zhvillimin ekonomik vendor, krijimin e të ardhurave dhe hapjen e vendeve të punës.

Për të gjitha bashkitë partnere është parashikuar mbështetje e kufizuar financiare, bazuar në propozimet e programeve cilësore. Njohuritë mbi programet dhe praktikat më të mira do të shpërndahen gjerësisht përmes rrjetëzimit, duke aktivizuar kështu efektin domino që arrin jo vetëm te grupet e synuara, por edhe më gjerë. Angazhimi i mund të shndërrohet në aset të vlefshëm për zhvillimin e komunitetit në mënyra të ndryshme, si duke përforcuar komunitetin vendor, duke transferuar njohuritë dhe investimet, ose duke i hapur dyert për në botë më të gjerë.

2.4 Komponenti III. Sipërmarrja dhe investimet e përbashkëta për një rritje gjithëpërfshirëse

Rezultatet sipas komponentit/ rezultatit 3 do të maksimizojnë kontributin e Diasporës për zhvillimin ekonomik të Shqipërisë, të konfirmuar përmes shkëmbimit të njohurive dhe aftësive ndërmjet bizneseve, si dhe ndërveprimit në bazë të interesave dhe shkëmbimit ndërmjet bizneseve nga Diaspora dhe Shqipëria. Të gjitha këto përkthehen përfundimisht në investime dhe vende të reja pune. Bizneset nga i gjithë vendi do të mund të përfitojnë nga mbështetja e Programit. Në natyrën e tij, ky rezultat i Programit është një laborator i njohurive dhe praktikave, që synon të stimulojë, lehtësojë dhe mbështesë rezultate konkrete të zhvillimit ekonomik, duke angazhuar një gamë të gjerë institucionesh dhe organizatash vendëse përkatëse, rrjete biznesi nga Diaspora dhe Shqipëria, qendra teknologjike, inkubatorë biznesi dhe biznese të reja (*start-up*). Për më tepër, në një këndvështrim më të gjerë, këto aktivitete pritet po ashtu të nxisin lidhje dhe besim më të fortë ndërmjet njerëzve nga Diasporës dhe atyre në Shqipëri.

3. Kuadri i menaxhimit

3.1 Menaxhimi dhe koordinimi

Ministri i Shtetit për Diasporën [MSHD] është aktori kryesor institucional dhe "pronari" qeveritar i rezultateve të Programit. Për këtë arsye, MSHD-ja do të punojë ngushtë me partnerët zbatues të Programit dhe do të garantojë transferimin e njohurive dhe kapaciteteve, si dhe pozicionimin e mëtejshëm të MSHD-së si një institucion kryesor koordinues përgjegjës për angazhimin e Diasporës në Shqipëri.

Partnerët zbatues do të marrin përsipër përgjegjësinë e përgjithshme financiare dhe të programimit për zbatimin e Programit, duke punuar në bashkëpunim me MSHD-në, dhe në bashkëpunim të ngushtë me ministritë e linjës dhe qeveritë vendore.

Një modalitet i zbatueshëm fleksibël do të zbatohet bazuar mbi faktin se kapacitetet institucionale dhe administrative pjesë e palëve të interesuara kombëtare (ministritë e linjës,

qeverisja vendore) nuk janë ende plotësisht të mjaftueshme për të ndërmarrë funksione dhe aktivitete thelbësore, si dhe duke pasur parasysh potencialin e lartë të partnerëve institucionalë për efektivitet maksimal të kostos dhe zhvillimin fleksibël të aftësive të përshtatshme. Megjithatë, MSHD-ja do të kërkojë, kur është e mundur, përfshirjen e fortë të partnerëve të ndryshëm, me fokus në qeverisjen vendore, të cilat, nëse vërtetojnë se kanë kapacitete të mjaftueshme, mund të marrin përsipër në përfundim zbatimin e komponentëve të programit dhe nënprogrameve përmes procedurës me nënkontraktim. Partnerët zbatues të programit do të garantojnë se të gjithë partnerët dhe nënkontraktorët do të zgjidhen bazuar në proceset e përzgjedhjes së hapur dhe transparente, duke siguruar: i) një lidhje të qartë ndërmjet zbatimit dhe komponentëve të politikave, ii) efektivitetin e kostos, iii) qëndrueshmërinë e masave për rritjen e kapaciteteve.

3.2 Monitorimi dhe vlerësimi

Struktura organizative do të jetë si më poshtë:

Bordi i Programit do të jetë grupi përgjegjës për marrjen me konsensus të vendimeve menaxhuese për Programin kur kërkohet udhëzim nga menaxheri i Programit. Bordi i Programit miraton planet vjetore të punës, mbikëqyr ecurinë e përgjithshme të zbatimit dhe autorizon çdo devijim madhor prej tyre. Ai ofron udhëzime strategjike, si dhe jep miratimin përfundimtar për çështje të përzgjedhura strategjike dhe operacionale. Gjithashtu, garanton që burimet e kërkuara janë të angazhuara dhe arbitron çdo konflikt brenda Programit ose negocion zgjidhje për çdo problem ndërmjet programit dhe organeve të jashtme. Bordi i Programit mblidhet të paktën dy herë në vit, ose sipas nevojës kur kërkohet nga Menaxheri i Programit. Anëtarët e Bordit të Programit janë përfaqësues të lartë të MSHD-së, agjencive donatore, partnerëve zbatues dhe bashkive. Kabineti i MSHD-së shërben si sekretariat pranë Bordit të Programit, dhe është përgjegjës për dërgimin e ftesave për mbledhjet e Bordit të Programit, përgatitjen e agjendës dhe materialeve për mbledhjet, si dhe hartimin e procesverbaleve të mbledhjeve.

Partnerët zbatues janë përgjegjës për menaxhimin e efektshëm dhe të paanshëm në mirëbesim dhe raportimin financiar. Ai merr kontribute nga donatorët, shpërndan fondet te nënkontraktrorët vendorë, partnerët dhe do të konsolidojë raportet periodike financiare dhe raportin financiar përfundimtar. Gjithashtu, do të jetë përgjegjës për koordinimin e aktiviteteve programatike, duke përfshirë koordinimin dhe përpilimin e planeve vjetore të punës dhe raporteve narrative, monitorimin e objektivave vjetorë, thirrjen dhe raportimin në takimet e Bordit të Programit, lehtësimin e vlerësimeve dhe raportimin mbrapsht te Bordi i Programit. Përveç rolit udhëheqës të zbatimit, partneri zbatues do të ketë në veçanti në ngarkim zbatimin e aktiviteteve sipas rezultateve 1, 2 dhe 3 të Programit.

Ministri i Shtetit për Diasporën, si institucioni kryesor qeveritar për angazhimin e Diasporës do të jetë partneri dhe përfituesi kryesor i Programit, dhe si i tillë, do të caktojë një pikë kryesore kontakti për Programin, i cili do të përfaqësojë MSHD-në në Bordin e Programit. Megjithatë, stafi përkatës i MSHD-së do të përfshihet në zbatimin e programit kur bëhet fjalë për lehtësimin dhe sigurimin e inputeve për takimet koordinuese, takimet për dialogun e politikave me shoqatat e Diasporës dhe seminare trajnimi për nëpunësit civil. Stafi i MSHD-së do të kryesojë mbledhjet kur bëhet fjalë për krijimin e organeve përfaqësuese të Diasporës. Ata do të trajnohen për zbatimin e hartëzimit të Diasporës, krijimin e skemës së transferimit të njohurive dhe platformës së marrjes së shërbimeve nga një numër i madh njerëzish, si dhe mirëmbajtjen e platformës së Diasporës në internet. Po ashtu, stafi i MSHD-së do të përfshihet në zbatimin e aktiviteteve të parashikuara në rezultatet e tjera (veçanërisht kur bëhet fjalë për zhvillimin e kapaciteteve, shkëmbimin mes kolegësh, duke siguruar lidhje midis aktiviteteve në nivel të politikave në nivelet më të larta të qeverisjes dhe atyre në nivel vendor/ kantonal dhe promovimi i rezultateve, si dhe promovimin i kontributit të Diasporës në zhvillimin e vendit).

Roli i garantimit të cilësisë së Programit do të mbështesë Bordin e Programit, duke kryer funksione objektive të mbikëqyrjes dhe monitorimit. Ky rol garanton menaxhimin dhe arritjen e pikave kryesore përkatëse të programit. Garantimi i cilësisë së programit është i pavarur nga menaxheri i Programit. Roli i garantimit të sigurisë së Programit do të kryhet nga partneri

zbatues. Në nivel teknik, përfaqësuesit nga MSHD-ja dhe partnerët zbatues do të organizojnë mbledhje të rregullta (çdo muaj), për të garantuar shkëmbimin e ecurisë, zhvillimeve, diskutimin e sinergjive dhe ideve konkrete.

Struktura e ekipit të programit

Ekipi i Programit do të drejtohet nga menaxheri i Programit (me kohë të plotë pune), i cili do të jetë përgjegjës për koordinimin e përgjithshëm të Programit dhe menaxhimin ditor të rezultateve 2 dhe 3, dhe do të garantojë që Programi të prodhojë rezultatet e specifikuara, me standardet e kërkuara të korporatave dhe brenda kufizimeve kohore dhe të kostove.

Komunikimi dhe ndërveprimi i rregullt ndërmjet ekipit të Programit, duhet të garantohet veçanërisht ndërmjet stafit të zyrave të Agjencisë Kombëtare për Diasporën.

Një koordinator kombëtar i Programit (me kohë të plotë pune) do të jetë përgjegjës për koordinimin e zbatimit të aktiviteteve çdo ditë sipas rezultatit 1 dhe do të punojë ngushtë me MSHD-në dhe pjesën tjetër të ekipit të Programit. Përgjegjësitë kryesore do të përfshijnë, gjithashtu: i) garantimin e mbështetjes teknike, mbikëqyrjen dhe garantimin e kryerjes në kohë të aktiviteteve dhe shpenzimit të fondeve në funksion të rezultateve sipas rezultatit 1; ii) mbledhjen dhe hulumtimin e të dhënave autorizuese iii) kryerjen e vlerësimit të kapaciteteve; iv) organizimin e kontakteve me grupe të ndryshme të palëve të interesuara; v) përgatitjen e inputeve për mbledhjet e Bordit të Programit; vi) zhvillimin e raporteve për zbatimin e rezultatit 1, në përputhje me kuadrin logjik dhe treguesve të progresit të Programit.

Një këshillues për zhvillimin e politikave dhe kapaciteteve (me kohë të pjesshme) do të veprojë si lehtësues dhe trajner i aktiviteteve për rritjen e kapaciteteve; duke rishikuar raportet dhe duke siguruar të dhëna për dokumentet strategjike; duke ofruar këshilla në nivel eksperti në fushat e kërkuara të ekspertizës; duke mbështetur mekanizmat e koordinimit ndërministror dhe multipalësh (duke përfshirë organizimin e mbledhjeve, kontributin thelbësor dhe vijues).

Një nëpunës i lartë kombëtar nga qeverisja vendore dhe një nëpunës i mesëm (me kohë të plotë pune) do të mbështesin dhe menaxhojnë zbatimin e aktiviteteve sipas rezultatit 2. Përgjegjësitë kryesore të nëpunësit nga qeverisja vendore do të përfshijnë: i) ofrimin e udhëzimeve të përgjithshme dhe këshillave teknike për menaxherin e Programit dhe partnerët e qeverisjes vendore në përpjekjet e tyre për të përforcuar njohuritë dhe mjetet për angazhimin e Diasporës, si dhe për të prezantuar strategjitë lokale që përfshijnë Diasporën dhe masa publike nxitëse; ii) programimin udhëzues të ndihmës teknike dhe paketave të trajnimit për qeverisjen vendore partnere; iii) ofrimin e mbështetjes teknike për qeverisjen vendore në procesin e lidhjes me bashkitë, qytetet ose rajonet e tjera në vendet me numër të madh të popullsisë së Diasporës, si dhe me bizneset vendore dhe të Diasporës; iv) zhvillimi i raporteve për zbatimin e rezultatit 2, në përputhje me kuadrin logjik dhe treguesit e progresit të Programit. Nëpunësi i mesëm nga qeverisja vendore (me kohë të plotë pune) do të mbështesë menaxherin e programit dhe nëpunësin e lartë nga qeverisja vendore për të ofruar mbështetje për Programin për qeverisjen vendore partnere, veçanërisht duke qenë përgjegjës për: i) udhëheqjen e koordinimit, rrjetëzimit dhe ndërveprimit midis qeverisjes lokale në fushën e angazhimit të Diasporës për zhvillimin lokal; ii) mbështetjen duke ofruar trajnime dhe asistencës teknike dhe garantim të cilësisë; iii) bashkëpunimin me qeverisjen vendore për të identifikuar dhe zbatuar programe vendore që angazhojnë Diasporën; iv) ndihmën në përfshirjen e konceptit të përfshirjes së Diasporës në strategjitë vendore.

Aktivitetet e rezultatit 3 do të zbatohen nga një nëpunësi lartë dhe një i mesëm për zhvillimin ekonomik kombëtar (me kohë të plotë pune). Funksionet kryesore të nëpunësit të lartë për zhvillimin ekonomik përfshijnë: i) hartimin dhe garantimin e cilësisë gjatë ofrimit të proceseve të asistencës në lidhje me aktivitetet sipas rezultatit 3; ii) hartimin dhe menaxhimin e ndihmës në lidhje me transferimin e njohurive ndërmjet bizneseve; iii) identifikimin dhe lehtësimin në mënyrë proaktive të lidhjeve ndërmjet bizneseve dhe ndërveprimin mes bizneseve dhe organizatave të Diasporës, dhe bizneseve në Shqipëri; iv) hartimin dhe menaxhimin e ndihmës në lidhje me

investimet e Diasporës në vend dhe nismat pilot për *startup*-et; v) identifikimin dhe shfrytëzimin e mundësive për sinergji me nismat e tjera përkatëse të zhvillimit ekonomik në nivel vendor.

Nëpunësi i mesëm për zhvillim ekonomik do të mbështesë menaxherin e Programit dhe nëpunësin e lartë për zhvillim ekonomik gjatë ofrimit të mbështetjes së Programit për palët e interesuara nga sektori privat, dhe do të jetë përgjegjës veçanërisht për: i) koordinimin, rrjetëzimin dhe bashkëveprimin ndërmjet shoqërive nga Shqipëria dhe Diaspora; ii) mbështetjen e modelimit dhe zbatimit të granteve tematike/ ndihmave financiare që synojnë nxitjen e shkëmbimit në sektorin privat dhe përfshirjen e Diasporës në zhvillimin ekonomik të vendit; iii) monitorimin dhe sigurimin e cilësisë për zbatimin e granteve për Diasporën dhe sektorin privat; iv) mbështetjen e shkëmbimit të praktikave më të mira në fushën e kontributit të Diasporës për zhvillimin ekonomik të Shqipërisë; v) mbështetjen e procesit të përforcimit të kapaciteteve të organizatave të biznesit të Diasporës.

Mbështetja e përgjithshme financiare, administrative dhe logjistike do të sigurohet përmes 1 bashkëpunëtori të Programit (me kohë të plotë pune), 1 asistenti për zhvillimin e kapacitetit institucional për Programin (me 80% kohë pune) dhe 1 bashkëpunëtori financiar për Programin (me 60% kohë pune), si dhe prokurimit të kufizuar dhe ndihmës administrative.

Për më tepër, programi do të angazhojë, me kohë të pjesshme, një specialist për monitorimin dhe vlerësimin (me 20% kohë pune), si dhe një specialist për komunikimet/ marrëdhëniet me publikun (me 40% kohë pune). Gjithashtu, Programi do të caktojë disa specialistë kryesorë afatshkurtër kombëtarë dhe ndërkombëtarë për të mbështetur zbatimin e Programit, ndër të cilët disa do të jenë ekspertë për migracionin dhe zhvillimin; për mbledhjen dhe shpërndarjen e të dhënave të emigracionit; për politikat e Diasporës; për mbledhjen e informacioneve nga publiku; për portalet në internet dhe strategjitë e komunikimit; për angazhimin e Diasporës; për teknologjitë e komunikimit dhe informacionit; për qeverisjen dhe politikat.

3.3 Rreziqet dhe masat lehtësuese

Këto masa janë mekanizma të menaxhimit të mbikëqyrjes për të përmirësuar performancën, për pozicionimin strategjik largpamës, për të nxënit organizativ dhe për menaxhimin e shëndoshë.

Monitorimi

Programi do të monitorohet dhe do të vlerësohet në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe me kërkesat specifike të qeverisë, si edhe me programet e donatorëve që kontribuojnë për këtë program.

Monitorimi i programit do të kryhet në mënyrë periodike në formën e raporteve që karakterizohen nga qasja e ndjeshme ndaj aspekteve gjinore. Mjetet kryesore për organizimin e sistemit të monitorimit të programit përfshijnë sa më poshtë:

- kuadrin logjik të ndjeshëm ndaj aspekteve gjinore;
- analizën e rrezikut të programit.

Vlerësimet

Programi do t'i nënshtrohet një vlerësimi të pavarur në çdo vit të zbatimit të saj. Ai do të organizohet dhe financohet drejtpërdrejt nga agjencitë donatore si mjet për të verifikuar përputhshmërinë, dhe se burimet janë menaxhuar si duhet, fondet janë shfrytëzuar mirë dhe shpenzuar në mënyrë transparente. Vlerësimi organizohet si proces sistematik për të analizuar objektivat në lidhje me përputhshmërinë, efektivitetin, efikasitetin dhe ndikimin e aktiviteteve të zbatuara/ ndërmarra nga pikëpamja e objektivave të specifikuar. Kjo do të jetë e dobishme për të ofruar rekomandime dhe mësime të nxjerra për ekipet e zbatimit të projektit për të përmirësuar menaxhimin e rezultateve për projektet aktuale dhe ato të ngjashme në të ardhmen, në mënyrë që të shmangen përsëritjet, gabimet dhe vonesat, si dhe të përcaktohen dhe promovohen mekanizmat e suksesshëm dhe sjellja e mirë, dhe më e rëndësishmja të ofrohet qëndrueshmëri veprimesh.

Raportimi

Në bazë të inputeve të arritjeve dhe aktiviteteve të organizuara, partnerët zbatues do të përgatisin raporte periodike narrative, si dhe raporte të hollësishme financiare, sipas kërkesave të institucioneve donatore.

Zyra e Zbatimit dhe Koordinimit të Programit [PICO], do të: i) përgatisë raporte të konsoliduara narrative dhe të progresit financiar, në bazë të raportin narrativ të konsoliduar të përgatitur nga ekipi i programit dhe pasqyrat financiare të dorëzuara; ii) ofrojë raportet e konsoliduara për bordin e Programit dhe donatorët. Këto raporte do të përfshijnë:

- raportet vjetore narrative të progresit;
- raportin narrativ përfundimtar;
- pasqyrat financiare vjetore të certifikuara;
- pasqyrat financiare përfundimtare të certifikuara.

Rreziqet kryesore që lidhen me zbatimin e Programit janë identifikuar në tabelën 1 më poshtë, së bashku me probabilitetin e ndodhjes, llojet e ndikimeve në Program, si dhe masat e duhura zbutëse. Në përgjithësi, niveli i rrezikut për këtë program vlerësohet si "i mesëm – i lartë", kryesisht për shkak të faktorëve politikë.

Rreziqet e përgjithshme	Mundësia	Lloji / ndikimi	Përgjigja e programit
Besim i ulët ndërmjet Diasporës dhe institucioneve qeveritare dhe mosdashje e mundshme e organizatave të Diasporës për të punuar me institucionet e Shqipërisë	I mesëm – i lartë	Institucional / i mesëm (mosbesimi në institucionet në Shqipëri mund të ndërhyjë në krijimin e marrëdhënieve funksionale)	Programi do të nxisë qasje proaktive dhe me fokus Diasporën në të gjitha nivelet e qeverisjes, të cilat gradualisht do të kontribuojnë në krijimin e besimit nga Diaspora me qeverisjen e vendlindjes. Gjithashtu, Diaspora do të ftohet të marrë pjesë në proceset e vendimmarrjes dhe hartimin e politikave. Programi mund të bazohet gjithashtu në marrëdhëniet dhe partneritetet të cilat janë krijuar nga organizatat zbatuese, format ekzistuese të bashkëpunimit me organizatat e Diasporës që gëzojnë besimin e bashkësive të Diasporës në vendet pritëse.
Polarizimi i Diasporës çon në mungesën e vullnetit për të bashkëpunuar brenda organit përfaqësues; përkatësia e organeve përfaqësuese	E lartë	Politik /i lartë (komunikim i kufizuar me Diasporën, vështirësi në përfshirjen e Diasporës me formim të ndryshëm politik në hartimin e politikave, si dhe në dialogun e politikave, motivimi për pjesëmarrjen e organizatave të Diasporës mund të zvogëlohet falë përkatësisë politike)	Ndërhyrjet do të kontribuojnë në ndërtimin e urave dhe forcimin e kohezionit përmes krijimit të kanaleve të reja të komunikimit dhe pjesëmarrjes së Diasporës. Do të ofrohet mbështetje në krijimin e organeve përfaqësuese të Diasporës në një vend pritës pilot, i cili mund të përfaqësojë komunitete të Diasporës vis-à-vis/përballë partnerëve qeveritarë dhe joqeveritarë të vendit pritës ose vis-a-vis autoriteteve të Shqipërisë. Nëse ky model do të rezultojë i suksesshëm, ai do të përsëritet në një vend tjetër në kuadër të këtij programi. Në këtë proces, MSHD-ja do të bashkëpunojë ngushtë me misionet diplomatike, duke vendosur një qasje gjithëpërfshirëse dhe duke ftuar/angazhuar shoqata, grupe dhe individë të Diasporës nga të gjitha prejardhjet në vendet e synuara. Ata do të vendosin vetë për mekanizmat, format dhe fushëveprimin e bashkëpunimit. Qasjet e mos përfshirjes në politikat e përditshme por të përqendrimit në tema të zakonshme, jopolemike që janë në vëmendje të të gjithëve, duke ndjekur mënyrën transparente dhe pjesëmarrëse të punës.
Rreziqet e përgjithshme	**Mundësia**	**Lloji / ndikimi**	**Përgjigja e programit**
Interesi dhe mbështetja e përfaqësimeve diplomatike të Shqipërisë në vendet pritëse janë të pamjaftueshme	I ulët	Institucional / i ulët (shtrirje e limituar ndaj anëtarëve të Diasporës, mungesë mbështetjeje në ngritjen e organeve përfaqësuese të Diasporës)	Si MSHD-ja dhe MPJ-ja janë të përkushtuar që t'u drejtohen ambasadave në vendet përkatëse, duke rritur ndërgjegjësimin dhe duke kërkuar angazhim më pro aktiv të personelit të tyre, e cila konfirmohet edhe nga ministri i Punëve të Jashtme. Programi do të bashkëpunojë me organizatat e Diasporës për të advokuar për një angazhim më të fortë nga ambasadat. Përvoja në angazhimin e ambasadës (përfaqësimi diplomatik dhe konsullor) në krijimin e organit përfaqësues në vendin e zgjedhur do të promovohet për të rritur ndërgjegjësimin dhe për të mobilizuar interesin e misioneve të tjera diplomatike në Shqipëri.

Mungesa e transparencës dhe pjesëmarrja në procesin e këshillimit për krijimin e organeve përfaqësuese dhe aktivitetet e parashikuara në Shqipëri	I ulët në të mesëm	Institucional / i ulët (nëse procesi i propozimit të përfaqësuesve në organin përfaqësues në vendet pritëse nuk është i drejtë dhe transparent për të gjithë, ka të ngjarë që organizatat e Diasporës dhe anëtarësimi i tyre nuk do të jetë i motivuar për të mbështetur themelimin dhe aktivitetet e tyre)	Duke pasur parasysh besimin e brishtë midis organizatave të Diasporës në vendet pritëse, por gjithashtu përgjithësisht midis individëve me prejardhje të ndryshme etnike, komunikimi do të jetë një nga aspektet më të rëndësishme të zbatimit të Programit (strategjia e komunikimit). Në këshillim me organizatat / individët e Diasporës, anëtarët e organeve përfaqësuese do të zgjidhen nga një proces përzgjedhjeje shumë i kujdesshëm. Rolet dhe përgjegjësitë do të përcaktohen me protokollin e nënshkruar nga përfaqësimi diplomatik dhe organi përfaqësues me praninë e MSHD-së dhe/ose MPJ-së dhe aty ku përfaqësuesi i disponueshëm i autoriteteve të vendit pritës dëshmojnë themelimin zyrtar.
Interesat e ndryshme politike dhe vonesa ose mos aprovimi i strategjisë së rishikuar të Diasporës	I mesëm	Politike / i lartë (jo të gjitha nivelet e qeverisë përfshihen në aktivitetet e Programit; vonesat në miratimin e Strategjisë së rishikuar të Diasporës dhe zbatimin e saj pasues në të gjitha nivelet e qeverisë)	MSHD-ja do të përpiqet të sigurojë pjesëmarrjen e palëve të interesuara të qeverisë në nivele të ndryshme për të kapërcyer çdo vonesë në miratimin dhe zbatimin e Strategjisë së rishikuar të Diasporës, e cila do të ishte një bazë për zhvillimin e masave të mëtejshme të Angazhimit të Diasporës. Nëse Strategjia e Diasporës ende nuk do të miratohet, në Strategjinë e Angazhimit të Diasporës, Programi do të përpunojë dhe zbatojë ato masa që janë tashmë të listuara në Planin e Veprimit të 2018–2024, siç janë: forcimi i kapaciteteve të MSHD-së dhe mbështetja e institucioneve të tjera në të gjitha nivelet e qeverisë dhe shoqërisë civile me qëllim përfshirjen e Diasporës për të kontribuar në zhvillimin e Shqipërisë dhe për të zhvilluar një sistem për monitorimin e tendencave të emigracionit. Të gjithë përbërësit e parashikuar të programit mund të realizohen nën masat e lartpërmendura, përveç aktiviteteve që lidhen me zhvillimin e Strategjisë. Gjithashtu, nëpërmjet ndërhyrjeve të tjera të zbatuara si pjesë e Programit, do të bëhen përpjekje për të rritur mbështetjen e qeverisë vendore për punën e politikave.
Rreziqet e përgjithshme	**Mundësia**	**Lloji / ndikimi**	**Përgjigja e programit**
Zgjedhjet e përgjithshme dhe ndryshimi eventual i udhëheqjes politike të qeverisë dhe angazhimi i tyre në agjendën e angazhimit të Diasporës	I mesëm	Politike / e mesme (agjenda e politikës së Diasporës është vonuar)	Së bashku me partnerët zbatues të MSHD-së, do të bëhen përpjekje për të familjarizuar zyrtarët e sapozgjedhur dhe politikëbërësit e nivelit më të lartë me qëllimin e Programit dhe duke i motivuar ata të përfshihen në zbatimin e tij. Funksionet institucionale, sa më shumë që të jetë e mundur (pikat e kontaktit të Diasporës) do të zyrtarizohen, ndërsa informacioni, faqet e internetit, mjetet etj., do të promovohen gjerësisht ndërmjet administratave në institucionet vendore, kantonale, të entitetit dhe të shtetit.
Bizneset nuk dëshirojnë të investojnë në Shqipëri	I mesëm	Financiar / i lartë (vështirësi në realizimin e investimeve të Diasporës në vend)	Programi do të lehtësojë ndërveprimin dhe partneritetin midis biznesit në vendet pritëse dhe në Shqipëri, shoqëruar me afrim proaktiv nga qeveritë dhe masa nxitëse që stimulojnë bizneset e Diasporës për të investuar në Shqipëri. Këto përpjekje do të forcohen duke përmirësuar shërbimet vendore dhe informacionin për Diasporën, lulëzimin e dialogut ndërmjet Diasporës dhe autoriteteve në vend, publikimin e historive të suksesit në platformat e shkëmbimit të informacionit dhe informacionit transparent rreth mundësive të investimit.

4. Kuadri ligjor

Në ngjashmëri me aktorët e tjerë joshtetërorë, një mjedis favorizues për pjesëmarrjen e Diasporës në zhvillim kërkon: a) korniza efektive të politikave, ligjore dhe rregulluese; b) aftësia institucionale në të gjithë sektorët dhe në nivele të ndryshme; c) një prirje për qeverinë që të kërkojë dhe t'u përgjigjet nevojave dhe preferencave të qytetarëve; d) një gamë e mekanizmave të mbikëqyrjes, përgjegjësisë dhe reagimit; dhe e) burimet dhe investimet publike. Në rastin e kontributeve të Diasporës, pyetjet për vlerësimin e një mjedisi favorizues për kontributet e Diasporës përfshijnë:

- A mbështet mjedisi rregullues mundësitë ekonomike?

- A kanë anëtarët e Diasporës qasje në pozitat e autoritetit dhe respektit brenda për brenda shoqërisë, për të pasur një ndikim si dhe për t'i marrë këto pozita për veten e tyre?
- A kanë akses ndaj dhe aftësi për të influencuar marrësit e vendimeve?
- A kanë akses ndaj informacioneve të nevojshme ose mbështesin efektivitetin e tyre për një agjendë të caktuar?
- A perceptohet shkaku i tyre si legjitim?
- A kanë akses në burimet materiale?

Për t'iu përgjigjur këtyre kritereve krahasuese dhe në përpjekje për të krijuar një praktikë politikash të përgjegjshme dhe reaguese për angazhimin e Diasporës, në vijim paraqitet një listë jo e plotë e legjislacionit shqiptar të miratuar, që shërben për këtë qëllim:

- Vendimi nr. 98/2017, datë 5.10.2017 "Për ngritjen e nënkomisionit 'Për diasporën dhe migracionin'", në përbërje të komisionit të përhershëm parlamentar për politikën e jashtme;
- Vendimi nr. 510, datë 13.9.2017 "Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të ministrit të Shtetit për Diasporën";
- Vendimi nr. 690, datë 22.11.2017 "Për krijimin dhe funksionimin e Komitetit Shtetëror për Diasporën";
- Urdhër nr. 231, datë 7.12.2017 "Për përbërjen dhe detyrat e Sekretariatit Teknik të Komitetit Shtetëror për Diasporën";
- Vendimi nr. 259, datë 9.5.2018 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Diasporën 2018–2024 dhe plani i veprimit";
- Vendimi nr. 400, datë 19.6.2019 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Emigracionin dhe plani i tij kombëtar 2019–2022";
- Urdhër nr. 98, datë 16.7.2018 "Për përcaktimin e grupit të koordinatorëve për zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Diasporën 2018–2024";
- Urdhri nr. 43, datë 12.2.2019 "Për caktimin e koordinatorit të shtetit për marrëveshjet shtetërore në fushën e sigurimeve për shtetasit shqiptar jashtë vendit";
- Urdhri nr. 78, datë 17.4.2019 "Për emërimin e koordinatorit të shtetit për marrëveshjet shtetërore në fushën e njohjes së lejeve dhe licencave të drejtimit të mjetit për shtetasit shqiptar jashtë vendit";
- Urdhri nr. 47, datë 18.2.2019 "Për emërimin e koordinatorit të shtetit për programe/donatorë që ofrojnë bursa jashtë vendit";
- Urdhri nr. 44, datë 12.2.2019 "Për emërimin e koordinatorit të shtetit për organizimin e programit vjetor të aktiviteteve për diasporën shqiptare";
- Urdhri nr. 45, datë 12.2.2019 "Për emërimin e koordinatorit të shtetit për marrëveshjet shtetërore në fushën e sigurimeve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit";
- Urdhri nr. 45, datë 12.2.2019 "Për emërimin e koordinatorit të shtetit për dhënien e informacionit në Diasporë";
- Urdhri nr. 124, datë 18.9.2019 "Për krijimin e një grupi ndërinstitucional të punës për hartimin e një pakete ligjore për të garantuar të drejtën e votës për shtetasit shqiptarë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë";
- Urdhri nr. 92, datë 2019.5.17 "Për krijimin e një grupi pune dhe përcaktimin e personit përgjegjës për mbrojtjen e të drejtave të shtetasve shqiptarë të burgosur jashtë vendit dhe të drejtat e emigrantëve duke siguruar informacione se si të apelohet kundër shkeljeve të të drejtave të tyre përmes strukturave ndërkombëtare dhe atyre të vendeve pritëse";
- Urdhri nr. 135, datë 13.9.2018 "Për krijimin e një grupi ndërinstitucional të punës për zbatimin e masës 64 të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës";
- Urdhri nr. 136, datë 13.9.2018 "Për krijimin e një grupi ndërinstitucional të punës për zbatimin e masës 51 të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Hartimit";
- Urdhri nr. 137, datë 13.9.2018 "Për krijimin e një grupi ndërinstitucional të punës për zbatimin e masës 15 të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Hartimit";

- Urdhri nr. 138, datë 13.9.2018 "Për krijimin e një grupi ndërinstitucional të punës për zbatimin e masës 2 dhe 45 të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Hartimit";

- Urdhri nr. 55, datë 25.3.2019 "Për përjashtimin e urdhrave të Kryeministrit nr. 135, datë 13.9.2018, nr. 136, datë 13.9.2018 dhe nr. 138, datë 13.9.2018";

- Raport mbi deklaratën e drejtorëve nr. 135, nr. 136 dhe nr. 138 të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës;

- Raporti i përjashtimit të urdhrave nr. 135, nr. 136 dhe nr. 138 të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Diasporën;

- Ligji nr. 16/2018, datë 5.4.2018 "Për diasporën";

- Vendimi nr. 339, datë 6.6.2018 "Për kriteret e përzgjedhjes dhe dhënien e çmimit 'Ambasadori i Kombit'";

- Urdhri nr. 50, datë 17.2.2019 "Për kriteret dhe procedurën e çmimit 'Ambasadori i Kombit'";

- Vendimi nr. 340, datë 6.6.2018 "Për përcaktimin e rregullave të hollësishme për kushtet dhe mënyrën e zgjedhjes së përfaqësuesve të Këshillit Koordinues të Diasporës";

- Vendim nr. 195, datë 5.4.2019 "Për miratimin e anëtarëve të Këshillit Koordinues të Diasporës";

- Vendimi nr. 320, datë 15.5.2019 "Për statusin e anëtarëve të Këshillit Koordinues të Diasporës";

- Vendim nr. 469, datë 26.7.2018 "Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Qendrës së Botimeve për Diasporën";

- Urdhri nr. 76, datë 15.4.2019 "Për miratimin e strukturës së Qendrës së Botimeve për Diasporën";

- Vendim nr. 470, datë 26.7.2018 "Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e qendrave kulturore për diasporën";

- Vendim nr. 24, datë 16.1.2019 "Për themelimin, organizimin dhe funksionimin e Bibliotekës Kombëtare dhe Qendrës së Leximit";

- Urdhër i përbashkët nr. 682, datë 15.10.2018 "Për krijimin e një grupi pune për hartimin e projektakteve nënligjore për regjistrin shtetëror të mësuesve të Diasporës dhe certifikatës së nxënësve në Diasporë";

- Vendim nr. 443, datë 26.6.2019 "Për organizimin e procesit mësimor dhe përzgjedhjen e arsimtarëve në Diasporë";

- Vendim nr. 492, datë 10.7.2019 "Për miratimin e çmimeve dhe kategorive që përfitojnë falas tekstet e botuara nga Qendra e Botimeve për Diasporën për vitin shkollor 2019–2020";

- Vendim nr. 104, datë 28.2.2019 "Për përcaktimin e kritereve për krijimin e regjistrit shtetëror të mësuesve të gjuhës shqipe e të kulturës shqiptare dhe dhënien e certifikatës nxënësve jashtë vendit";

- Urdhri nr. 180, datë 26.12.2018 "Për ngritjen e grupit ndërinstitucional të punës për përgatitjen e platformës së programeve të emisioneve të posaçme për mësimin e gjuhës shqipe kulturën shqiptare dhe identitetin kombëtar";

- Urdhri nr. 181, datë 26.12.2018 "Për ngritjen e grupit ndërinstitucional të punës për organizimin e punës për të bërë funksional pavijonin e Diasporës, në Muzeun Historik Kombëtar";

- Ligji nr. 115, datë 18.12.2017 "Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Diasporës";

- Vendim nr. 114, datë 23.2.2018 "Për përcaktimin e rregullave për emërimin, shkarkimin dhe shpërblimin e kryetarit dhe të anëtarëve të këshillit drejtues të Agjencisë Kombëtare të Diasporës";

- Ligji nr. 32, datë 7.6.2018 "Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës";

- Vendim nr. 594, datë 9.10.2018 "Për emërimin e kryetarit dhe të anëtarëve të Këshillit Drejtues të Fondit Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës";

- Vendim nr. 67, datë 13.2.2019 "Për miratimin e rregullave dhe procedurave të hollësishme për administrimin e llogarive, krijimin dhe përdorimin e të ardhurave, të Fondit Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës";

- Vendim nr. 611, datë 17.10.2018 "Për financimin e projektit 'Diaspora për zhvillim' dhe zbatimin e tij nga Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës";

- Vendim nr. 321, datë 15.5.2019 "Për financimin e projektit 'Diaspora shkencore si një faktor ndryshimi në procesin e integrimit evropian të Shqipërisë' dhe zbatimin e tij nga Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës";

- Urdhri nr. 2, datë 25.10.2018 "Për shpalljen e vende të lira të punës në Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës dhe ngritjen e komisionit përgjegjës për rekrutimin";

- Vendimi nr. 637, datë 26.10.2018 "Për dhënien në përdorim, pa shpërblim, nga Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare te Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës dhe Qendra e Botimeve për Diasporën, të vilave nr. 5, nr. 6 dhe të palestrës të bllokut të vilave gjermane";

- Urdhër nr. 96, datë 16.7.2018 "Për ngritjen e grupit të punës për organizimin e Samitit të Diasporës";

- Vendim nr. 11, datë 9.1.2019 "Për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2019 për Drejtorinë e Shërbimeve Qeveritare";

- Rezolutë datë 23.7.2018 "Për reformën e politikës shtetërore për Diasporën";

- Ligj nr. 38 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10 129, datë 11.5.2009 'Për gjendjen civile', të ndryshuar, nr i dekretit nr. 10916, datë 19.10.2018";

- Vendimi nr. 690, datë 14.11.2018 "Për prodhimin, transmetimin dhe financimin e emisioneve të posaçme televizive, arsimore dhe kulturore, të dedikuara për Diasporën";

- Vendimi nr. 691, datë 21.11.2018 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 139/2015 'Për vetëqeverisjen vendore'";

- Ligj nr. 38, datë 20.6.2019 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore".

5. Buxheti tregues dhe plani për mobilizimin e burimeve

5.1 Buxheti

Buxheti total i Programit do të përcaktohet përmes një procesi më të gjerë konsultimi ndërinstitucional, ku në thelb do të vihet kontributi financiar nga donatorët.

MSHD-ja do të japë kontribute në natyrë për Programin me kostot e stafit dhe organizimin e një sërë mbledhjesh të tryezave të rrumbullakëta për të prezantuar dhe diskutuar publikisht draftin e strategjisë së re për Diasporën, si dhe me anë të kontributit për nismat e ndërmarra në kuadër të kësaj strategjie.

Për më tepër, MSHD-ja do të organizojë mbledhje të pikave të kontaktit të Diasporës dhe seminare për ndërtimin e aftësive teknike, duke ofruar ambientet për mbledhjet dhe pajisjet për përkthim simultan.

5.1.1 Përmbledhja e buxhetit tregues

Tabela më poshtë shërben për të paraqitur kornizat treguese të planifikimit për zbatimin e programit. Buxheti i përgjithshëm i parashikuar është akoma për t'u përcaktuar, një përqindje e të cilit është mobilizuar tashmë në kontekstin e projekteve në vazhdim. Kjo krijon një boshllëk financiar, i cili përfshin fonde për monitorimin dhe vlerësimin e përbërësve, si dhe për koordinimin e programit (përfshirë mbledhjen e fondeve, mbledhjet e komitetit dhe komunikimi).

	Burimet e nevojshme (euro)	**Fondet e mobilizuara (euro)**	**Burimet për t'u mobilizuar (euro)**
Komponenti I. Qeverisja e përgjegjshme dhe mbështetja me anë të politikave reaguese			

Komponenti II. Edukimi dhe hulumtimi për një mjedis të qëndrueshëm			
Komponenti III. Sipërmarrja dhe investimet e përbashkëta për një rritje gjithëpërfshirëse			
Njësia e Menaxhimit të Programit			
M & E			
Totali			

Programi do të vendosë disa masa për të arritur efektivitetin e kostos. Në lidhje me prokurimet, nënkontraktimi i shërbimeve do të bazohet në një proces transparent dhe konkurrues, dhe në parimin "vlera më e mirë e parasë" Programi do të kërkojë të arrijë ekonominë e shkallës për investimet duke kombinuar, aty kur është e mundur, burimet financiare/instrumentet e financimit me ndërhyrje të tjera të vazhdueshme në lokalitetet e synuara, ose të shpërndajë fonde publike të niveleve më të larta qeverisëse.

Për më tepër, e gjithë mbështetja për trajnimin dhe zhvillimin e kapaciteteve do të ofrohet nga grupimi i qeverive vendore partnere, në mënyrë që të sigurohet ekonomia e shkallës. Programi do të kërkojë të shfrytëzojë kontributin në natyrë nga partnerët vendorë në formën e vendit pritës, mikpritjes dhe kostove të transportit për ngjarjet dhe trajnimin. Për efikasitetin e mëtejshëm të kostos, Programi do të përdorë programet ekzistuese përkatëse të trajnimit, duke zvogëluar kështu koston për hartimin e programit të trajnimit.

5.2 Plani i Mobilizimit të Burimeve

Mobilizimi i burimeve për zbatimin e Programit të Diasporës do të bëhet në bashkëpunim me ministrin e Shtetit për Diasporën në emër të Qeverisë së Shqipërisë dhe donatorëve dhe partnerëve të tjerë zbatues/mbështetës. Bashkëpunimi me donatorë dy dhe shumëpalësh, institucionet financiare ndërkombëtar për zhvillim, organizatat ndërkombëtare dhe sektori privat do të jenë thelbësore për të lehtësuar kontributin në përpjekjet e zhvillimit kombëtar të Shqipërisë, veçanërisht për ato që kanë të bëjnë me bashkëpunimin gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm me Diasporën shqiptare. Objektivat, sikurse është rënë dakord me donatorët, mund të arrihen vetëm nëse shfrytëzohen fonde të mjaftueshme për zbatimin e projekteve të mbështetjes teknike, të cilat përbëjnë bërthamën e këtij programi. Qëllimi i programit kërkon planifikimin e duhur dhe të mirë menduar të Strategjisë për Mobilizimin e Burimeve dhe zbatohet së bashku nga SMD-ja dhe partnerët.

Do të bëhen përpjekje për të siguruar fonde për të gjithë komponentët e programit për të siguruar vazhdimësinë dhe për të rritur efektet grumbulluese. Kur kjo nuk është e mundur, fishat individuale të projektit do të propozohen për financim nga donatorët.

Përpjekjet do të përqendrohen në burime financiare dypalëshe, shumëpalëshe dhe jotradicionale përfshirë këtu financimin privat. Në të njëjtën kohë, është gjithashtu e nevojshme që Qeveria e Shqipërisë të alokojë burime të brendshme nga kontribute monetare dhe/ose në natyrë. Kontributet e Qeverisë do të rrisin përkatësinë e rezultateve dhe do të sigurojnë angazhimin ndaj projekteve të zyrtarizuara përmes. Burimet financiare jotradicionale do të angazhohen kryesisht përmes donatorëve në vazhdim dhe sektorit privat, dhe kërkohet hulumtim i mëtejshëm për të identifikuar partnerët specifikë në këto fusha. Mjeti kryesor i mobilizimit të burimeve do të jetë përdorimi i partneriteteve të mundshme me palë të ndryshme të interesit për të arritur ndikim e shkallës për të mirën e Shqipërisë dhe njerëzve të saj. Mobilizimi dhe bashkimi i një sërë burimesh, rrjetesh, njohja dhe kontaktet me partner të ndryshëm mund të sjellë ndryshimin e nevojshëm transformues të ekonomisë lokale dhe forcimin e rezultateve të ndihmës teknike të IOM-it brenda kuadrit të Programit të Angazhimit të Diasporës. Për mobilizim të suksesshëm të burimeve, Qeveria Shqiptare do të ndërmarrë veprime të përbashkëta për të mobilizuar burimet bazuar në komunikimin e ngushtë me donatorët dhe zhvillimin e projekt-propozimeve në përputhje me përparësitë e programit të Diasporës.

Plani paraprak për mobilizimin e burimeve është menduar të jetë fleksibël dhe do të rishikohet dhe përshtatet në mënyrë të vazhdueshme për t'u siguruar se mbulon në mënyrë efikase prioritetet strategjike të Qeverisë së Shqipërisë, të donatorëve dhe të partnerëve të tjerë. Plani i zhvilluar plotësisht për mobilizimin e burimeve do të finalizohet në fazën fillestare të programit. Ai do të hartohet nga një grup pune i përbërë nga stafi i kabinetit të MSHD-së, ekspertizë nga IOM-i, Departamenti i Zhvillimit dhe Mirëqeverisjes në Zyrën e Kryeministrit dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

SHTOJCË I
LISTA E PROJEKTKONCEPTEVE TË HARMONIZUARA ME NËNPROGRAMET

Të tre komponentët e përmendur në pjesën 2 në Dokumentin e Programit janë dhënë në hollësi të mëtejshme në fishat e projekti, të cilat janë listuar më poshtë:

Komponenti I. Qeverisja e përgjegjshme dhe mbështetja me anë të politikave reaguese

1. Mbështetje për qeverisjen institucionale në nivel qendror dhe vendor për të dhënë rezultate më të mira në angazhimin e Diasporës në zhvillimin vendor.
2. Zhvillimi i kapacitetit për administratën bashkiake në përdorimin e TIK-ut për dialog dhe angazhim të Diasporës në zhvillimin vendor.
3. Mbështetje për gratë emigrante, lidhur me ndërgjegjësimin e të drejtave individuale, mbrojtjen efektive dhe për lirinë e organizimit.
4. Mbështetja e të rinjve në Diasporë për pjesëmarrjen në vendimmarrjen vendore, shkëmbimin e mësimit ndërkulturor përmes arsimit global, rrjetëzimit dhe dialogut.
5. "Shqipëria" Shtëpia e Talenteve: mbështetje për ekselencën në kërkimet shkencore dhe mundësi arsimimi e avancuar për studentët shqiptarë që ndjekin programet e studimit në universitete të huaja në Evropë, SHBA dhe Kanada.
6. Masat parandaluese vendore kundër migrimit të paligjshëm të të miturve të pashoqëruar.

Komponenti II. Edukimi dhe hulumtimi për një mjedis të qëndrueshëm

7. Promovimi i zhvillimit dhe edukimit të fëmijëve në komunitetet shqiptare jashtë vendit përmes rritjes së ndërgjegjësimit për CRC-në dhe mësimin e gjuhës amtare.
8. Mbështetja e zhvillimit të aftësive profesionale për të rinjtë nga zonat rurale në Shqipëri përmes trajnimeve në shoqëri shqiptare jashtë vendit.
9. Përmirësimi i aftësive mbështetëse në mësimdhënien e historisë shqiptare dhe kulturës, në të gjithë botën.

Komponenti III. Sipërmarrja dhe investimet e përbashkëta për një rritje gjithëpërfshirëse

10. Mbështetja e bashkëpunimit shkencor dhe analizave të politikave të bazuara në studime me studiues shqiptarë me kualifikim të lartë jashtë vendit për mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë.
11. Promovimi i angazhimit aktiv të Diasporës në planifikimin e zhvillimit lokal dhe menaxhimin territorial me një fokus të veçantë në mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rreziqeve nga katastrofat.
12. Promovimi i punës vullnetare të të rinjve në parqet kombëtare dhe zonat e mbrojtura në Shqipëri për të diplomuarit e rinj që jetojnë jashtë vendit.
13. Subvencion për kthimin e shtetasve shqiptarë.
14. Shqipëria "Një shtëpi e sigurt" – në ndihmë të emigrantëve me origjinë shqiptare mbi moshën 60 vjeç.
15. Ditët e Shqipërisë: një kontribut në mbrojtjen dhe promovimin e shumëllojshmërisë së shprehjeve kulturore.
16. Lehtësimi i shkëmbimit të njohurive dhe transferimit të teknologjisë për iniciativa biznesesh novatore.

17. Përmirësimi i rekrutimit dhe mbajtjes së profesionistëve të shëndetit në Shqipëri përmes angazhimit të Diasporës.

18. Lehtësimi i bashkëpunimit kërkimor shkencor midis Diasporës shqiptare dhe komunitetit të kërkimit shkencor në Shqipëri.

19. Lehtësimi i zhvillimit të biznesit në Shqipëri për emigrantët shqiptarë të kthyer dhe me kualifikim të lartë.

Komponenti I. Qeverisja e përgjegjshme dhe mbështetja me anë të politikave reaguese

#1. Mbështetje për qeverisjen institucionale në nivel qendror dhe vendor për të dhënë rezultate më të mira në angazhimin e Diasporës në zhvillimin vendor.

Titulli i projektit:	Mbështetje për qeverisjen institucionale në nivel qendror dhe vendor për të dhënë rezultate më të mira në angazhimin e Diasporës në zhvillimin vendor.
Masat strategjike të Diasporës:	1, 7, 10, 14, 33, 38, 43, 57
Vendndodhjet e projektit:	Faza fillestare/pilot: 3 bashki pilot, Shkodër, Tiranë, Korçë Faza e zbatimit: të gjitha bashkitë e identifikuara në Shqipëri sipas objektivave të projektit.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24+ muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	480,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	480,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Mundësimi i asistencës teknike dhe zhvillimit të duhur të kapaciteteve të qeverisjes institucionale në nivel qendror dhe vendor me qëllim ofrimin e rezultateve dhe shërbimeve në përgjigje të synimeve të politikave për angazhimin e Diasporës në zhvillimin vendor. - Përdorimi i vlerave dhe arritjeve të Diasporës shqiptare për krijimin e partneriteteve të qëndrueshme me qeverisjen vendore në vendin e origjinës për të lidhur dhe transferuar njohuritë dhe për të rritur bashkëpunimin në sektorë të ndryshëm të zhvillimit social dhe ekonomik në komunitetet në vendin e origjinës dhe në vendin pritës. Objektivat specifikë: - Krijimi dhe vënia në funksion e mekanizmave efektivë institucional për t'i shërbyer dhe për të angazhuar Diasporën shqiptare në nivel vendor në komunitetet e vendit të origjinës; - Mundësimi i një sërë shërbimesh lehtësuese për t'iu përgjigjur nevojave të Diasporës lidhur me shërbimet territoriale dhe institucionale, si dhe vlerat kulturore; - Krijimi i lidhjeve dinamike të institucioneve vendore me grupet dhe organizatat e Diasporës shqiptare me qëllim njohjen dhe partneritetin e ndërsjellë, promovimin e kontributeve, vlerave historike dhe tradicionale, si dhe inkurajimin e investimeve në vendin e origjinës.
	- Lidhja, këshillimi dhe përputhja me potencialin teknik dhe/ose financiar të Diasporës me nevojat dhe mundësitë vendore për rritje të qëndrueshme dhe krijimin e vendeve të punës; - Promovimi i binjakëzimit, partneritetit dhe bashkëpunimit midis bashkive në Shqipëri dhe në vendin pritës.

Grupet e synuara:	Stafi i bashkive në Tiranë, Shkodër, Korçë (faza pilot) Administrata bashkiake lokale; Zyrat e gjendjes civile në të gjitha bashkitë e Shqipërisë; Regjistri i biznesit/zyrat e taksave në të gjitha bashkitë e Shqipërisë; zyrat/agjencitë e turizmit në të gjitha bashkitë e Shqipërisë; Shoqatat lokale profesionale dhe grupet komunitare në të gjithë vendin.
Përfituesit përfundimtarë:	Komuniteti lokal Komuniteti shqiptar i Diasporës Bashkitë si institucion
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Komisioni Evropian, Agjencia Austriake për Zhvillim (ADA), Agjencia Italiane për Bashkëpunim dhe Zhvillim, IOM, Agjencia Suedeze për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ndërkombëtar (SIDA), Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Brendshme; Ministria e Kulturës, Këshilli i Evropës (CoE), Rrjeti i shoqatave të Autoriteteve Lokale të Evropës Juglindore (NALAS), Dhoma e Biznesit të Diasporës, Shoqata Shqiptare e Autonomisë Lokale, Shoqata e Bashkive të Shqipërisë.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Qeverisja institucionale në nivel qendror dhe vendor e përmirësuar dhe e përgjegjshme për të dhënë rezultate dhe shërbime më të mira për Diasporën dhe angazhimin e saj në zhvillimin vendor; - Mekanizmat efikasë për t'i shërbyer dhe për të angazhuar Diasporën shqiptare në nivel vendor për një rritje të qëndrueshme si dhe për zhvillimin e turizmit; - Përmirësimi i njohjes dhe promovimit të ndërsjellë të Diasporës shqiptare dhe qeverive vendore duke i kushtuar një vëmendje të veçantë kontributeve profesionale, vlerave historike dhe tradicionale, burimeve natyrore dhe potencialeve të turizmit. - Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Mekanizma efektivë institucionalë për t'i shërbyer dhe për të angazhuar Diasporën shqiptare në nivel vendor në komunitetet në vendin e origjinës; - Një grup shërbimesh lehtësuese për t'iu përgjigjur nevojave të Diasporës në lidhje me shërbimet territoriale dhe institucionale dhe vlerat kulturore; - Lidhje dinamike të institucioneve vendore me grupet dhe organizatat e krijuara të Diasporës shqiptare me qëllim njohjen dhe partneritetin e ndërsjellë, promovimin e kontributeve, vlerave historike dhe tradicionale, si dhe inkurajimin e investimeve në vendin e origjinës.
Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Kryerja e analizës së hendekut, vlerësimi i nevojave për trajnime për administratat bashkiake lidhur me vënien në funksion të zyrave lokale për migracionin dhe Diasporën dhe përdorimin e mjeteve dhe burimeve të përshtatshme/të standardizuara për një akses dhe ofrim efikas të shërbimeve; - Pilotimi i mjeteve dhe burimeve të përshtatshme/ të standardizuara për një akses dhe ofrim efikas të shërbimeve përmes zyrave vendore për migracionin dhe Diasporën në nivelin bashkiak; - Trajnim gjatë shërbimit për administratën bashkiake lidhur me standardet e cilësisë dhe aksesin në shërbimet për zyrat vendore bashkiake për migracionin dhe Diasporën; - Vlerësimi afatmesëm [me pjesëmarrje] dhe rishikimi i aktiviteteve dhe fondeve për përshtatjen e planit vjetor të punës të zyrave vendore për migracionin dhe Diasporën; - Krijimi i një komuniteti ekspertësh me stafin bashkiak që punon në zyrat vendore për migracionin dhe Diasporën për shkëmbim të njohurive, shkëmbim njohurish në nivel profesional dhe rrjetëzim; - Kryerja e diskutimeve tematike dhe shfaqja në zyrat vendore për migracionin dhe Diasporën në kontekstin e seancave të Këshillit Konsultativ të qeverisjes qendrore dhe vendore.

#2. Zhvillimi i kapacitetit për administratën bashkiake në përdorimin e TIK-ut për dialog dhe angazhim të Diasporës në zhvillimin vendor.

Titulli i projektit:	Zhvillimi i kapacitetit për administratën bashkiake në përdorimin e TIK-ut për dialog dhe angazhim të Diasporës në zhvillimin vendor.
Masat strategjike të Diasporës:	1, 7, 10, 14, 33, 38, 43, 57
Vendndodhjet e projektit:	Rajonet në Shqipëri: Lezhë, Berat dhe Vlorë
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24+ muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	600,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	% 80
Buxheti total tregues:	750,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Mundësimi i asistencës teknike dhe zhvillimit të duhur të kapaciteteve për përdorimin e TIK-ut me qëllim ofrimin e shërbimeve *online* në përgjigje të nevojave të Diasporës. Objektivat specifikë: - Ofrimi i mjeteve dhe metodave të nevojshme për zhvillimin e shërbimeve *online* që u përgjigjen nevojave të Diasporës; - Lidhja dhe përputhshmëria e potencialit teknik dhe financiar të Diasporës me nevojat vendore dhe mundësitë për ofrimin e shërbimeve bashkiake *online*; - Promovimi i bashkëpunimit midis ekspertëve të TIK-ut nga Diaspora dhe bashkitë e Shqipërisë.
Grupet e synuara:	- Stafi i bashkive në rajone të ndryshme të Shqipërisë
Përfituesit përfundimtarë:	Bashkitë në Shqipëri Komunitetet lokale Diaspora shqiptare
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Këshilli i Evropës (CoE), UNDP, Shoqata për Autonominë Vendore, Shoqatat e Bashkive
Rezultatet e pritshme:	- Raporte mbi analizën e hendekut dhe vlerësimin e nevojave për trajnime për administratat bashkiake shqiptare lidhur me shërbimet *online* dhe përdorimin e mundshëm të TIK-ut; - Një sërë mjetesh dhe burimesh të standardizuara për akses dhe ofrim efikas të shërbimeve *online* për Diasporën dhe migrantët; - Kapacitetet e përmirësuara të administratës bashkiake për përdorimin e TIK-ut dhe standardet për shërbimet *online* që kanë si objekt Diasporën dhe migrantët; - Ngritja e komitetit të ekspertëve që punojnë në zyrat vendore për migracionin dhe Diasporën; - Praktikat më të mira vendore lidhur me përdorimin e TIK-ut dhe shërbimet bashkiake *online* për migracionin dhe Diasporën.

Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Kryerja e analizës së hendekut dhe vlerësimi i nevojave për trajnime për administratat bashkiake shqiptare për shërbime që trajtojnë nevojat e Diasporës dhe migrantëve përmes përdorimit të TIK-ut; - Pilotimi i mjeteve dhe burimeve të përshtatshme/ të standardizuara për një akses dhe ofrim efikas të shërbimeve për Diasporën dhe migrantët përmes faqeve të internetit të bashkive të Shqipërisë; - Trajnime gjatë shërbimit për administratën bashkiake lidhur me standardet e TIK-ut dhe përdorimin për aksesin *online* të shërbimeve që kanë si objekt Diasporën dhe migrantët; - Ngritja e një komuniteti ekspertësh me stafin bashkiak që punon në zyrat vendore për migracionin dhe Diasporën për shkëmbim të njohurive, shkëmbim njohurish në nivel profesional dhe rrjetëzim; - Kryerja e diskutimeve tematike dhe shfaqja e përdorimit të TIK-ut dhe shërbimeve bashkiake *online* për migracionin dhe Diasporën.

#3. Mbështetje për gratë shqiptare që jetojnë jashtë vendit, lidhur me ndërgjegjësimin e të drejtave individuale, masat parandaluese kundër dhunës dhe trafikimit të qenieve njerëzore dhe advokim efektiv për lirinë e shprehjes dhe organizimit.

Titulli i projektit:	Mbështetje për gratë shqiptare që jetojnë jashtë vendit, lidhur me ndërgjegjësimin e të drejtave individuale, masat parandaluese kundër dhunës dhe trafikimit të qenieve njerëzore dhe advokim efektiv për lirinë e shprehjes dhe organizimit.
Masat strategjike të Diasporës:	17, 21, 41, 44
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 6 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	550,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	550,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: Promovimi i pjesëmarrjes aktive të grave shqiptare që jetojnë jashtë vendit në jetën socio-ekonomike dhe politike të vendit pritës dhe rritja e ndërgjegjësimit të tyre, për: - të drejtat individuale, komunikimin ndërkulturor; - përmirësimin e aftësive për masa parandaluese kundër dhunës dhe trafikimit të qenieve njerëzore; dhe - advokim efektiv për lirinë e shprehjes dhe të organizimit. Objektivat specifikë: - Sigurimi i njohurive dhe kompetencave për të drejtat individuale sociale, ekonomike, politike dhe kulturore, barazinë gjinore, lirinë e shprehjes dhe të organizimit, qytetarinë demokratike dhe dialogun ndërkulturor; - Identifikimi i nismave dhe politikave të suksesshme të lidhura me gratë që trajtojnë nevojat dhe sfidat e grave në Diasporë, të drejtat e tyre për të krijuar shoqata dhe për t'u organizuar vetë, ose të nxjerrë në pah potencialin e tyre si agjente për përfshirje dhe pjesëmarrje aktive; - Forcimi i aftësive të grave në Diasporë për t'u organizuar dhe për të kuptuar më mirë strukturat, mekanizmat dhe strategjitë e advokimit efektiv të të drejtave individuale, parandalimin e dhunës me bazë gjinore dhe

	trafikimin e qenieve njerëzore, lirinë e shprehjes dhe shoqërimit të grave në nivelin vendor, kombëtar dhe evropian; - Sigurimi i aksesit dhe promovimi për përdorimin e mjeteve kryesore të mbrojtjes ndërkombëtare të rëndësishme për objektivat e projektit, d.m.th. SCR 1325 e KB; CEDAW dhe Agjenda e KB-së për Zhvillim të Qëndrueshëm; - Identifikimi i veprimeve dhe propozimeve të mundshme pasuese që do të ndikojnë në politikë dhe/ose do të rrisin ndërgjegjësimin në nivele evropiane dhe globale për rolin pozitiv të grave në Diasporë në ndërtimin e shoqërive globale, gjithëpërfshirëse.
Grupet e synuara:	Gratë shqiptare (të reja) që jetojnë jashtë vendit; Studiuesit dhe vullnetarët e interesuar të punojnë për të drejtat e grave në Shqipëri dhe jashtë saj; Qendrat kërkimore-shkencore të cilat përqendrohen në të drejtat, fuqizimin, kërkimin e zbatuar dhe solidarizimin e grave; Organizatat e ndryshme, katedrat e fokusuara në temat e grave migrante, diskriminimin gjinor dhe politikat e angazhimit në Diasporë.
Përfituesit përfundimtarë:	Gratë shqiptare që jetojnë jashtë vendit, institucionet vendore, administratat publike në vendet pritëse.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UN Women, UNESCO, Këshilli i Evropës (CoE), Instituti Evropian për Barazi Gjinore, Agjencia për të Drejtat Themelore, Komisioni Evropian, RYCO etj.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Krijimi i një mjedisi favorizues për gratë e reja shqiptare dhe gratë që jetojnë jashtë vendit, për t'iu mundësuar atyre trajnime të avancuara dhe të përshtatura për vetëdijen individuale dhe ndërkulturore lidhur me të drejtat sociale, ekonomike, kulturore dhe politike, mjete për pjesëmarrje aktive në vendimmarrjen vendore dhe advokim efektiv për lirinë e organizimit dhe të shprehurit; - Zhvillimi i rrjeteve ndërkombëtare të grave shqiptare që jetojnë jashtë vendit, me qëllim promovimin e pjesëmarrjes së tyre aktive në vendimmarrjen vendore dhe në zhvillimin e komuniteteve ku ato jetojnë; - Instrumente të përshtatshme të bashkëpunimit dhe mbështetjes për shoqatat vendore të grave, grupet e komunitetit në vendet pritëse për fuqizimin, qytetarinë aktive dhe komunikimin ndërkulturor. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Një lidhje më e fortë ndërmjet grave shqiptare jashtë vendit dhe në Shqipëri, e cila u lejon atyre të ndjehen të lidhura me vendin e origjinës. - Forcimi i marrëdhënieve midis rrjeteve të grave, qeverive vendore dhe universiteteve në Shqipëri dhe vendeve pritëse falë pjesëmarrjes së grave në Diasporë.

Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Identifikimi i grupeve të synuara dhe mbledhja e të dhënave përkatëse për statusin shoqëror, nivelin arsimor, fushën e punës, vitet e qëndrimit jashtë vendit, njohjen e gjuhës së huaj dhe shqipe, dhe ndarjen e këtyre të dhënave për t'iu përgjigjur objektivave të projektit; - Dhënia e një çmimi/burse të bazuar në merita, kushtuar grave aktiviste shqiptare me rezultate të shkëlqyera në konkursin e bursës, të interesuara për hartimin e një projekti në kuadrin e angazhimit të komunitetit dhe shkëmbimit të përvojave të grave në Shqipëri; - Thirrje për aplikime për bursën dhe organizimin e një programi orientues për aplikantët e synuar për fitues të çmimeve; - Organizimi i një sërë diskutimesh mbi zhvillimin e partneriteteve efikase dhe iniciativave të bashkëpunimit midis OJQ-ve në Shqipëri dhe në vendet pritëse me një fokus të veçantë në vetë-ndërgjegjësim, të drejtat e individit, komunikimin ndërkulturor, përmirësimin e aftësive për masa parandaluese kundër dhunës dhe trafikimit të qenieve njerëzore dhe advokimin efektiv për lirinë e shprehjes dhe të organizimit; - Forumi vjetor i rrjeteve të grave shqiptare me pjesëmarrjen e organizatave të grave shqiptare që jetojnë jashtë vendit; - Platforma e internetit për komunikim dhe rrjetëzim për gratë shqiptare që jetojnë jashtë vendit.

#4. Mbështetja e të rinjve në Diasporë për pjesëmarrjen në vendimmarrjen vendore, shkëmbimin e mësimit ndërkulturor përmes arsimit global, rrjetëzimit dhe dialogut.

Titulli i projektit:	Mbështetja e të rinjve në Diasporë për pjesëmarrjen në vendimmarrjen vendore, shkëmbimin e mësimit ndërkulturor përmes arsimit global, rrjetëzimit dhe dialogut.
Masat strategjike të Diasporës:	64, 66, 67, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 6 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	550,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	550,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Promovimi i qytetarisë aktive dhe forcimi i aftësive të komunikimit ndërkulturor të të rinjve në Diasporë, njohja e tyre si palë të interesuara për ndërtimin e shoqërive paqësore dhe gjithëpërfshirëse. Objektivat specifikë: - Ofrimi i njohurive dhe kompetencave për arsimin ndërkulturor dhe dimensionet e tyre për të drejtat e njeriut, lirinë e organizimit, qytetarinë demokratike dhe dialogun ndërkulturor;

	- Identifikimi i nismave dhe politikave të suksesshme të lidhura me rininë që trajtojnë nevojat dhe sfidat e të rinjve në Diasporë, të drejtat e tyre për t'u organizuar, ose që nxjerrin në pah potencialin e tyre si agjentë për përfshirje dhe pjesëmarrje demokratike. - Fuqizimi i kapacitetit të të rinjve në Diasporë për t'u organizuar dhe për të kuptuar më mirë strukturat, mekanizmat dhe strategjitë e advokimit efektiv dhe demokracisë pjesëmarrëse në nivel vendor, kombëtar dhe evropian; - Sigurimi i aksesit dhe promovimi i përdorimit të të mbrojtjes ndërkombëtare të rëndësishme për objektivat e projektit, d.m.th. SCR2250 e KB, Agjenda e KB-së për Zhvillim të Qëndrueshëm; - Identifikimi i veprimeve dhe propozimeve të mundshme pasuese që do të ndikojnë në politikë dhe/ose do të rrisin ndërgjegjësimin rreth rolit pozitiv të të rinjve në Diasporë në ndërtimin e shoqërive gjithëpërfshirëse globale.
Grupet e synuara:	Studentët shqiptarë, të diplomuar, që jetojnë jashtë vendit; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për të punuar rreth problematikave në Shqipëri; qendrat kërkimore-shkencore të fokusuara në qeverisje dhe zhvillim; organizatat e ndryshme, katedrat e fokusuara mbi migracionin, "thithjen e trurit" dhe politikat e përfshirjes në Diasporë.
Përfituesit përfundimtarë:	Qytetarët shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, institucionet vendore, administratat publike.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNICEF, UNESCO, Këshilli i Evropës (CoE), Fondacioni Kulturor Evropian, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe RYCO.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Krijimi i një mjedisi favorizues për të diplomuarit e rinj dhe të rinjtë që jetojnë jashtë vendit, duke u ofruar trajnime të avancuara dhe të përshtatshme për një ndërgjegjësim dhe dialog ndërkulturor, pjesëmarrje aktive në vendimmarrje vendore dhe liri të organizimit; - Zhvillimi i rrjeteve ndërkombëtare të të rinjve shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, me qëllim promovimin e pjesëmarrjes së tyre aktive në vendimmarrjen vendore dhe në komunitetet ku ata jetojnë; - Instrumente të përshtatshme bashkëpunimi dhe mbështetjeje për shoqatat vendore të të rinjve dhe grupet e komunitetit për fuqizimin, qytetarinë aktive dhe komunikimin ndërkulturor. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet të rinjve shqiptarë jashtë vendit dhe atyre në Shqipëri për t'i lejuar ata të ndjehen më të lidhur me vendin e origjinës. - Forcimi i marrëdhënieve midis rrjeteve rinore, qeverive vendore dhe universiteteve në Shqipëri dhe në vendet pritëse, falë pjesëmarrjes së të rinjve të Diasporës.

Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Identifikimi i grupeve të synuara dhe mbledhja e të dhënave përkatëse për arsimin e lartë, fushën dhe nivelin e specializimit, vendbanimin jashtë vendit, njohjen e gjuhës së huaj dhe shqipe, dhe ndarjen e këtyre të dhënave për t'iu përgjigjur objektivave të projektit; - Dhënia e një çmimi/burse të bazuar në merita, kushtuar të diplomuarve të rinj shqiptarë me rezultate të shkëlqyera akademike, të interesuar për hartimin e një projekti në kuadrin e angazhimit dhe shkëmbimit të përvojave të të rinjve në Shqipëri - Thirrje për aplikime dhe organizimi i një programi orientues për aplikantët e synuar; - Organizimi i diskutimeve në tryeza të rrumbullakëta për zhvillimin e partneriteteve dhe bashkëpunimin efektiv midis universiteteve në Shqipëri dhe atyre në vendet pritëse duke i kushtuar një vëmendje të veçantë zhvillimit të karrierës dhe mundësive në dispozicion të të diplomuarve shqiptarë; - Forume vjetore të rrjeteve ndërkombëtare të studentëve shqiptarë, të diplomuar; - Platforma e internetit për komunikim dhe rrjetëzim për të rinjtë shqiptarë, studentët dhe të diplomuarit që jetojnë jashtë vendit.

#5. "Shqipëria" Shtëpia e Talenteve: mbështetje për ekselencën në kërkimet shkencore dhe mundësi arsimimi e avancuar për studentët shqiptarë që ndjekin programet e studimit në universitete të huaja në Evropë, SHBA dhe Kanada. Kjo mbështetje vjen si rezultat i bashkëpunimit me donatorë të ndryshëm ndërkombëtarë ku do ju kërkohet kontribut në masën 100%.

Titulli i projektit:	"Shqipëria" Shtëpia e Talenteve: mbështetje për ekselencën në kërkimet shkencore dhe mundësi arsimimi e avancuar për studentët shqiptarë që ndjekin programet e studimit në universitete të huaja në Evropë, SHBA dhe Kanada.
Masat strategjike të Diasporës:	64, 66, 67, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet me origjinë shqiptare që jetojnë në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Mbretëri e Bashkuar, SHBA, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 6 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24–30 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	475,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	475,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Promovimi i karrierës dhe zhvillimit profesional në Shqipëri, për të diplomuarit shqiptarë nga universitetet ndërkombëtare. Objektivat specifikë: - Ofrimi dhe zhvillimi i mundësive të avancuara kërkimore dhe trajnuese për të diplomuarit shqiptarë nga universitetet ndërkombëtare në fillimin e karrierës së tyre, krijimin e vendeve të punës dhe zhvillimin profesional, përshtatur me nevojat e tregut vendor, administratës publike dhe komuniteteve; - Mbështetja e krijimit dhe funksionimit të rrjeteve të studentëve/të diplomuarve/ profesionistëve të rinj shqiptar jashtë vendit; - Promovimi dhe përmirësimi i bashkëpunimit universitar ndërmjet

	Shqipërisë dhe vendeve pritëse të komuniteteve me origjinë shqiptare; - Zhvillimi/kodifikimi dhe shpërndarja e një organi metodologjik praktikash për këshillim karriere dhe nxitja e kthimit të të diplomuarve shqiptarë nga jashtë si politika të "thithjes së trurit".
Grupet e synuara:	Studentë/të diplomuar shqiptarë që jetojnë jashtë vendit; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për të punuar rreth problematikave në Shqipëri; qendrat kërkimore-shkencore të fokusuara në qeverisje dhe zhvillim; organizatat e ndryshme, katedrat e fokusuara mbi migracionin, "thithjen e trurit" dhe politikat e përfshirjes në Diasporë.
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, institucionet vendore, administratat publike.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNICEF, UNESCO, Këshilli i Evropës (CoE), Fondacioni Kulturor Evropian, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë etj.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Krijimi i një mjedisi favorizues dhe financimi të mjaftueshëm për të diplomuarit e rinj nga universitetet ndërkombëtare për t'u regjistruar në trajnime të avancuara dhe të përshtatshme dhe hulumtime në terren në funksion të zhvillimit profesional në Shqipëri dhe krijimit të vendeve të punës; - Zhvillimi i rrjeteve ndërkombëtare të të diplomuarve shqiptarë për nxitjen e kthimit të tyre, fillimin e karrierës dhe zhvillimin profesional në Shqipëri; - Instrumente të përshtatshme bashkëpunimi dhe mbështetjeje në universitetet shqiptare dhe vendin pritës për zhvillimin e karrierës dhe mirëqenien familjare. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet studentëve shqiptarë jashtë dhe brenda Shqipërisë për t'i lejuar ata të ndjehen më të lidhur me vendin e origjinës. - Forcimi i marrëdhënieve arsimore ndërmjet universiteteve në Shqipëri dhe vendeve pritëse, falë pjesëmarrjes së Diasporës.
Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Identifikimi i grupeve të synuara dhe mbledhja e të dhënave përkatëse për arsimin e lartë, fushën dhe nivelin e specializimit, vendbanimin jashtë vendit, njohjen e gjuhës së huaj dhe shqipe, dhe ndarjen e këtyre të dhënave për t'iu përgjigjur objektivave të projektit; - Dhënia e një çmimi/burse të bazuar në merita, kushtuar të diplomuarve të rinj shqiptarë me rezultate të shkëlqyera akademike, të interesuar për zhvillimin e karrierës së tyre në Shqipëri; - Thirrje për aplikime dhe organizimi i një programi orientues për të diplomuarit e rinj të synuar; - Organizimi i diskutimeve në tryeza të rrumbullakëta për zhvillimin e partneriteteve dhe bashkëpunimin efektiv midis universiteteve në Shqipëri dhe atyre në vendet pritëse duke i kushtuar një vëmendje të veçantë zhvillimit të karrierës dhe mundësive në dispozicion të të diplomuarve shqiptarë; - Forume vjetore të rrjeteve ndërkombëtare të studentëve shqiptarë, të diplomuar; - Platforma e internetit për komunikim dhe rrjetëzim për të rinjtë shqiptarë, dhe të diplomuarit.

#6. Masat parandaluese vendore kundër migrimit të paligjshëm të të miturve të pashoqëruar.

Titulli i projektit:	Masat parandaluese vendore kundër migrimit të paligjshëm të të miturve të pashoqëruar.
Masat strategjike të Diasporës:	17, 21, 41, 44
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Argjentinë, Australi, Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë, të tjera.

Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24–36 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	450,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	85%
Buxheti total tregues:	500,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Ndërmarrja e masave parandaluese kundër migrimit të paligjshëm të të miturve të pashoqëruar, promovimi i mbrojtjes së të drejtave të fëmijëve në Diasporën shqiptare dhe komunitetet me origjinë shqiptare që jetojnë jashtë vendit. Objektivat specifikë: - Krijimi i mundësive, përmirësimi dhe zhvillimi i mundësive arsimore zyrtare dhe jozyrtare për fëmijët dhe të rriturit shqiptare që jetojnë jashtë vendit për sa i përket mësimit të gjuhës amtare dhe pjesëmarrjes kulturore; - Krijimi i mundësive, përmirësimi dhe zhvillimi i mundësive të trajnimit profesional për mësimin e gjuhës dhe kulturës/traditave shqiptare për mësuesit/mentorët që janë caktuar ose janë ofruar vullnetarisht për mësimdhënien e gjuhës shqipe dhe kulturës shqiptare jashtë vendit; - Mbështetja e krijimit dhe funksionimit të qendrave/organizatave kulturore shqiptare jashtë vendit; - Promovimi dhe përmirësimi i bashkëpunimit kulturor/arsimor ndërmjet Shqipërisë dhe vendeve pritëse të komuniteteve me origjinë shqiptare; - Zhvillimi/kodifikimi dhe shpërndarja e një organi metodologjik për praktikat e mësimdhënies dhe promovimin e gjuhës dhe kulturës shqipe - Mbështetja për përmirësimin e mirëqenies familjare/individuale, pjesëmarrjes kulturore dhe realizimin e të drejtave kulturore, individuale, sociale dhe ekonomike për shtetasit me origjinë shqiptare që jetojnë jashtë vendit.
Grupet e synuara:	Fëmijë dhe të rritur shqiptarë që jetojnë jashtë vendit; Mësues të gjuhës dhe kulturës shqipe; banorë të vendeve pritëse; studiues dhe vullnetarë të interesuar për gjuhën dhe kulturën shqipe; organizata kulturore joqeveritare që operojnë në vendet pritëse; qendra kërkimore për vlerësimin e mësimdhënies; Qendra universitare, katedra të gjuhës, kulturës dhe historisë shqiptare
Përfituesit përfundimtarë:	Qytetarë shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, mësues, studiues të gjuhës shqipe.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNICEF, UNESCO, Këshilli i Evropës (CoE), Fondacioni Kulturor Evropian, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë etj.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Krijimi i një mjedisi favorizues për zhvillimin e përshtatshëm të fëmijëve emigrantë/në Diasporë; - Zhvillimi i qendrave kulturore shqiptare dhe organizatave kulturore jashtë vendit për të promovuar vlerat e tyre dhe pjesëmarrjen kulturore në vendin pritës; - Niveli i qëndrueshëm i aftësive të mësimdhënies së gjuhën shqipe dhe shkëmbimi i njohurive ndërmjet profesionistëve në Shqipëri dhe atyre në vendin pritës; - Bashkëpunimi i përshtatshëm dhe instrumentet mbështetëse për

	komunitetet Shqiptare dhe institucionet e vendit pritës për zhvillimin e fëmijërisë dhe mirëqenien familjare Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet Diasporës dhe Shqipërisë dhe anëtarët e Diasporës të ndjehen të lidhur me vendlindjen. - Forcimi i marrëdhënieve diplomatike, kulturore dhe ekonomike me vendet pritëse, falë pjesëmarrjes së Diasporës. - Përforcimi i rolit të arsimit të gjuhës/ kulturës në ndërtimin e shoqërive gjithëpërfshirëse në Shqipëri dhe në vendet pritëse.
Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Qëllimi i misionit/vlerësimi i nevojave të grupeve të synuara në përdorimin e mjeteve dhe burimeve të përditësuara/standardizuara për një mësimdhënie efektive të gjuhës dhe kulturës shqipe; - Programi i rekrutimit dhe orientimit për mësues të caktuar për një afat të shkurtër; - Seanca trajnimi/ studimi gjatë shërbimit për mësuesit që banojnë jashtë vendit për një mësimdhënie sa më efektive të gjuhës dhe kulturës shqipe; - Klasa/orë mësimore intensive për individë shqiptarë që jetojnë jashtë vendit të përshtatura me moshën, qasjen në mësim dhe prejardhjen/arsimin e tyre të mëparshëm; - Shkolla verore vjetore për studimin/mësimdhënien e historisë dhe kulturës shqipe; - Platformë në Internet lidhur me shkëmbimin e njohurive, komunikimin dhe rrjetëzimin, dhe metodat efikase të mësimdhënies së gjuhës, historisë dhe kulturës shqipe.

Komponenti II. Edukimi dhe hulumtimi për një mjedis të qëndrueshëm

#7. Promovimi i zhvillimit dhe edukimit të fëmijëve në komunitetet shqiptare jashtë vendit përmes rritjes së ndërgjegjësimit për CRC-në dhe mësimin e gjuhës amtare.

Titulli i projektit:	Promovimi i zhvillimit dhe edukimit të fëmijëve në komunitetet shqiptare jashtë vendit përmes rritjes së ndërgjegjësimit për CRC-në dhe mësimin e gjuhës amtare.
Masat strategjike të Diasporës:	50, 59, 60, 61, 63
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Argjentinë, Australi, Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë, të tjera;
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24 - 36 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	680,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	85%
Buxheti total tregues:	800,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Promovimi i zhvillimit të fëmijërisë midis Diasporës shqiptare komuniteteve shqiptare që jetojnë jashtë vendit.

	Objektivat specifikë: - Krijimi i mundësive, përmirësimi dhe zhvillimi i mundësive arsimore zyrtare dhe jozyrtare për fëmijët dhe të rriturit shqiptare që jetojnë jashtë vendit për sa i përket mësimit të gjuhës amtare dhe pjesëmarrjes kulturore; - Krijimi i mundësive, përmirësimi dhe zhvillimi i mundësive të trajnimit profesional për mësimdhënien e gjuhës dhe kulturës/traditave shqiptare për mësuesit/mentorët që janë caktuar ose janë ofruar vullnetarisht për mësimdhënien e gjuhës shqipe dhe kulturës shqiptare jashtë vendit; - Mbështetja e krijimit dhe funksionimit të qendrave/organizatave kulturore shqiptare jashtë vendit; - Promovimi dhe përmirësimi i bashkëpunimit kulturor/arsimor ndërmjet Shqipërisë dhe vendeve pritëse të komuniteteve shqiptare; - Zhvillimi/kodifikimi dhe shpërndarja e një organi metodologjik për praktikat e mësimdhënies dhe promovimin e gjuhës dhe kulturës shqipe; - Mbështetja e përmirësimit të mirëqenies familjare/individuale, pjesëmarrjes kulturore dhe realizimi i të drejtave kulturore, individuale, sociale dhe ekonomike për shtetasit shqiptare që jetojnë jashtë vendit.
Grupet e synuara:	Fëmijë dhe të rritur shqiptarë që jetojnë jashtë vendit; Mësues të gjuhës dhe kulturës shqipe; banorë të vendeve pritëse; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për gjuhën dhe kulturën shqipe; Organizata kulturore joqeveritare që operojnë në vendet pritëse; Qendra kërkimore për vlerësimin e mësimdhënies; Qendra universitare, katedra të gjuhës, kulturës dhe historisë shqiptare
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, mësues, studiues të gjuhës shqipe.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNICEF, UNESCO, Këshilli i Evropës, Fondacioni Kulturor Evropian, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Mundësimi i mjedisit për zhvillimin e përshtatshëm të fëmijëve emigrantë/në Diasporë; - Zhvillimi i qendrave Kulturore Shqiptare dhe organizatave Kulturore jashtë vendit për të promovuar vlerat e tyre dhe pjesëmarrjen kulturore në vendin pritës; - Niveli i qëndrueshëm i aftësive të mësimdhënies së gjuhën shqipe dhe shkëmbimi i njohurive ndërmjet profesionistëve në Shqipëri dhe atyre në vendin pritës; - Bashkëpunimi i përshtatshëm dhe instrumentet mbështetëse për komunitetet Shqiptare dhe institucionet e vendit pritës për zhvillimin e fëmijërisë dhe mirëqenien familjare Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet Diasporës dhe Shqipërisë dhe anëtarët e Diasporës të ndjehen më të lidhur me vendlindjen. - Forcimi i marrëdhënieve diplomatike, kulturore dhe ekonomike me vendet pritëse, falë pjesëmarrjes së Diasporës. - Përforcimi i rolit të arsimit të gjuhës/ kulturës në ndërtimin e shoqërive gjithëpërfshirëse në Shqipëri dhe në vendet pritëse.

Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Qëllimi i misionit/vlerësimi i nevojave të grupeve të synuara në përdorimin e mjeteve dhe burimeve të përditësuara/standardizuara për një mësimdhënie efektive të gjuhës dhe kulturës shqipe; - Programi i rekrutimit dhe orientimit për mësues të caktuar për një afat të shkurtër; - Seanca trajnimi gjatë shërbimi/ studimi për mësuesit që banojnë jashtë vendit për një mësimdhënie sa më efektive të gjuhës dhe kulturës shqipe; - Klasa/orë mësimore intensive për individë shqiptarë që jetojnë jashtë vendit të përshtatura me moshën, qasjen në mësim dhe prejardhjen/arsimin e tyre të mëparshëm; - Shkolla verore vjetore për studimin/mësimdhënien e historisë dhe kulturës shqipe; - Platformë interneti për shkëmbimin e njohurive, komunikimi dhe rrjetëzimi/krijimi i mësimdhënies elektronike: metodat efektive të mësimdhënies së gjuhës, kulturës dhe historisë shqipe.

#8. Mbështetja e zhvillimit të aftësive profesionale për të rinjtë nga zonat rurale në Shqipëri përmes trajnimeve në shoqëri shqiptare jashtë vendit.

Titulli i projektit:	Mbështetja e zhvillimit të aftësive profesionale për të rinjtë nga zonat rurale në Shqipëri përmes trajnimeve në shoqëri shqiptare jashtë vendit.
Masat strategjike të Diasporës:	58, 59, 60, 61, 63
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë etj.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	Faza përgatitore: 3 muaj; Faza e zbatimit pilot; 24 – 36 muaj; Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	684,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	95%
Buxheti total tregues:	720,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Promovimi i zhvillimit të aftësive profesionale për të rinjtë nga zonat rurale në Shqipëri përmes trajnimeve në ndërmarrjet shqiptare jashtë vendit. Objektivat specifikë: - Përmirësimi dhe ofrimi i mundësive të zhvillimit të aftësive profesionale për të rinjtë shqiptarë që vijnë nga zonat rurale përmes trajnimeve dhe praktikave në shoqëritë shqiptare jashtë vendit;

	- Mundësimi dhe zhvillimi i partneriteteve profesionale midis qendrave të AFP-së në Shqipëri dhe shoqërive shqiptare jashtë vendit me qëllim mbështetjen e pjesëmarrjes në kualifikimin profesional të të rinjve që vijnë nga zonat rurale në Shqipëri në profesione specifike sipas kërkesës së tregut; - Zbatimi i një qasjeje novatore për të trajnuar të rinjtë në nevojë që vijnë nga zonat rurale të Shqipërisë, në fushën e bujqësisë biznesit, dhe aftësitë profesionale që janë të nevojshme për të fituar të ardhura për një jetesë të mirë, dhe për t'u bërë anëtarë më produktivë dhe aktivë të komuniteteve të tyre.

Grupet e synuara:	Të rinjtë që vijnë nga zonat rurale të Shqipërisë, shoqëritë shqiptare të regjistruara në vendet pritëse, qendrat e AFP-së në Shqipëri, Dhoma e Tregtisë së Diasporës.
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, mësues të edukimit profesional, të rinj.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	ILO, FAO, Ministria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale, Dhoma e Tregtisë së Diasporës etj.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Krijimi i një mjedisi favorizues për të rinjtë nga zonat rurale të Shqipërisë për zhvillimin e aftësive të tyre profesionale; - Zhvillimi i rrjeteve të shkëmbimit të njohurive dhe partneriteteve midis shoqërive shqiptare jashtë vendit dhe qendrave/shkollave të AFP-së në Shqipëri për zhvillimin e aftësive dhe krijimin e vendeve të punës në komunitetet rurale; - Bashkëpunimi i përshtatshëm dhe instrumentet mbështetëse për të rinjtë nga zonat rurale në Shqipëri dhe shoqëritë shqiptare jashtë vendit për të promovuar zhvillimin e aftësive dhe krijimin e vendeve të punës. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet Diasporës dhe Shqipërisë dhe anëtarët e Diasporës të ndjehen më të lidhur me vendlindjen; - Forcimi i marrëdhënieve ekonomike me vendet pritëse, falë pjesëmarrjes së Diasporës; - Përforcimi i rolit të aftësimit profesional dhe arsimit në krijimin e vendeve të punës dhe ndërtimin e komuniteteve gjithëpërfshirëse në Shqipëri.
Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Vlerësimi i misionit/nevojave të grupeve të synuara në përdorimin e aftësimit profesional; - Programi i orientimit për kursantët e përzgjedhur paraprakisht; - Trajnim gjatë shërbimit për kursantët shqiptarë në shoqëritë shqiptare jashtë vendit; - Trajnim intensiv dhe certifikim i të trajnuarve pas përfundimit me sukses të specializimit të zgjedhur prej tyre; - Platforma e internetit dhe rrjeteve sociale për shkëmbimin e njohurive, komunikimin dhe rrjetëzimin.

#9. Përmirësimi i aftësive mbështetëse në mësimdhënien e historisë shqiptare, në të gjithë botën.

Titulli i projektit:	Përmirësimi i aftësive mbështetëse në mësimdhënien e historisë shqiptare, në të gjithë botën.
Masat strategjike të Diasporës:	58, 59, 60, 61, 63
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë etj.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	650,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	650,000 euro

Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: - Promovimi i zhvillimit dhe përmirësimit të aftësive ndërmjet profesionistëve të huaj dhe të Diasporës shqiptare të përfshirë në hulumtimin dhe mësimdhënien e historisë shqiptare. Objektivat specifikë: - Mundësimi dhe zhvillimi i vazhdueshëm i trajnimeve/mundësitë e zhvillimit të kapaciteteve të profesionistëve të huaj dhe të Diasporës shqiptare për hulumtimin dhe mësimdhënien e historisë shqiptare; - Mundësimi i shkëmbimit të njohurive dhe promovimi i hulumtimeve të përbashkëta kërkimore dhe mësimore të përqendruara në personalitete, ngjarje, zhvillime veçanërisht të jashtëzakonshme në historinë shqiptare; - Mbështetja e krijimit dhe funksionimit të njësive/katedrave të hulumtimit të historisë shqiptare të lidhura me universitetet e huaja dhe vendëse dhe të me rrjetin e UNESCO-s; - Promovimi dhe përmirësimi i bashkëpunimit të punës hulumtuese ndërmjet Shqipërisë dhe vendeve pritëse të komuniteteve shqiptare; - Zhvillimi/kodifikimi dhe shpërndarja e një organi metodologjik praktikash në mësimdhënien e historisë dhe promovimin e historisë dhe kulturës shqiptare; - Mbështetja e ruajtjes së vlerave dhe identitetit kombëtar, dhe realizimi i të drejtave kulturore, individuale dhe shoqërore për shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit.
Grupet e synuara:	Mësues të historisë dhe kulturës shqiptare; banorë në vendet pritëse të Diasporës shqiptare; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për hulumtime dhe mësimdhënie të historisë dhe kulturës shqiptare; Qendra hulumtuese të përqendruara në histori dhe kulturë; Qendra universitare, katedra me fokus gjuhën, kulturën dhe historisë shqiptare.
Përfituesit përfundimtarë:	Diaspora shqiptare, institucionet vendëse të hulumtimi, institucionet ndërkombëtare të hulumtimit, institucionet kulturore.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, UNESCO, Këshilli i Evropës (CoE).
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: - Mundësimi i një mjedisi për profesionistë të huaj dhe të Diasporës për të ofruar rezultate të punës hulumtuese dhe mësimdhënies të historisë shqiptare; - Zhvillimi i qendrave hulumtuese me fokus në historinë shqiptare dhe të lidhura me universitetet e huaja dhe vendëse, për të promovuar bashkëpunimin në punën hulumtuese dhe shkëmbimin e njohurive, si dhe ruajtjen e vlerave dhe identitetit kulturor; - Niveli i qëndrueshëm, i standardizuar i aftësive në mësimdhënien e historisë shqiptare dhe shkëmbimi i njohurive ndërmjet profesionistëve në Shqipëri dhe atyre në vendin pritës; - Bashkëpunimi i përshtatshëm dhe instrumentet mbështetëse për qendrat hulumtuese me fokus në historinë shqiptare dhe komunitete studiuesish dhe individë studiues për hulumtim dhe mësimdhënie të historisë shqiptare. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: - Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet Diasporës dhe Shqipërisë dhe anëtarët e Diasporës të ndjehen më të lidhur me vendlindjen; - Përforcimi i rolit të vlerave kulturore dhe historike në krijimin e shoqërive gjithëpërfshirëse në Shqipëri dhe në vendet pritëse.

Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Qëllimi i misionit/vlerësimi i nevojave të grupeve të synuara në përdorimin e mjeteve dhe burimeve të përditësuara/standardizuara për një hulumtim dhe mësimdhënie efektive të historisë shqiptare; - Programi i rekrutimit dhe orientimit për mësuesit e caktuar për një afat të shkurtër; - Trajnim/studim gjatë shërbimit për mësuesit që banojnë jashtë vendit për mësimdhënie efektive të gjuhës dhe kulturës shqipe; - Kurse mësimore intensive për individë shqiptarë që jetojnë jashtë vendit të përshtatura me moshën, qasjen në mësim dhe prejardhjen/arsimin e tyre të mëparshëm; - Shkolla verore vjetore për studimin/mësimdhënien e historisë dhe kulturës shqipe; - Platformë interneti për shkëmbimin e njohurive, komunikimi dhe rrjetëzimi/krijimi i mësimdhënies elektronike: metodat efektive të mësimdhënies së gjuhës, kulturës dhe historisë shqipe.

Komponenti III. Sipërmarrja dhe investimet e përbashkëta për një rritje gjithëpërfshirëse

#10 Mbështetja e bashkëpunimit shkencor dhe analizave të politikave të bazuara në hulumtime nga hulumtues me kualifikim të lartë jashtë vendit për mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë.

Titulli i projektit:	Mbështetja e bashkëpunimit shkencor dhe analizave të politikave të bazuara në hulumtime nga hulumtues me kualifikim të lartë jashtë vendit për mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë.
Masat strategjike të Diasporës:	30, 42
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Shtete të Bashkuara, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 6 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	450,000 euro
Kontributi që iu kërkohet si donatorëve e shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	90%
Buxheti total tregues:	500,000 euro

Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: • Promovimi i ekselencës së hulumtimit dhe forcimit të aftësive shkencore dhe praktikave të bashkëpunimit të studiuesve shqiptarë në Diasporë dhe njohja e tyre si aktorë të rëndësishëm për krijimin e komuniteteve të zhvilluara, të qëndrueshme me një fokus të veçantë në menaxhimin e integruar të burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë. Objektivat specifikë: • Krijimi i portofolit të njohurive dhe kompetencave përkatëse ndërmjet studentëve, të diplomuar të Diasporës shqiptare, hulumtuesve dhe studiuesve për zhvillimin e qëndrueshëm vendës me një fokus të veçantë në menaxhimin e integruar të burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë; • Të hartojë nisma dhe projekte të suksesshme evropiane të lidhura me hulumtimin që adresojnë nevojat dhe sfidat e menaxhimit të burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga katastrofat në nivelin lokal në Shqipëri dhe të mbështesë angazhimin e Diasporës në ndërmarrjen shumë praktikave të tilla; • Forcimi i aftësive të strukturave përgjegjëse në Shqipëri për menaxhimin e integruar të burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga katastrofat, përmes angazhimit të ekspertizës të vënë në dispozicion nga Diaspora; • Sigurimi i qasjes dhe promovimi i përdorimit të mjeteve, objektivave dhe treguesve ndërkombëtarë të monitorimit për vlerësimin e situatës mjedisore dhe të mbështesë planifikimin përkatës në nivelin vendor dhe qendror në Shqipëri; • Të identifikojë veprimet e mundshme vijuese dhe propozimet për të ndikuar në politikë dhe/ose të rrisë ndërgjegjësimin për rolin pozitiv të Diasporës shqiptare në ndërtimin e një praktike të suksesshme të bashkëpunimit të hulumtuesve dhe kontributin në menaxhimin e efektshëm të burimeve natyrore në Shqipëri.
Grupet e synuara:	Studentë të diplomuar shqiptarë, hulumtues të ri dhe të moshuar që jetojnë jashtë vendit të cilët janë përqendruar në menaxhimin e burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga katastrofat; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për të punuar me çështjet që lidhen me mjedisin dhe rreziqet nga katastrofat në Shqipëri; Qendra hulumtuese me fokus mjedisin dhe zhvillimin vendor; qendra universitare,e katedra me fokus mjedisin, uljen e rrezikut nga katastrofat, kërkime dhe politika të zbatuara për zhvillimin lokal.
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, institucionet vendore, administratat publike.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNEP, UNESCO, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Komisioni Evropian, Këshilli i Bashkëpunimit Rajonal etj.

Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: Krijimi i një mjedisi favorizues për hulumtuesit dhe studentët e diplomuar që jetojnë jashtë vendin për të ofruar zgjidhje të zbatueshme të bazuara në hulumtime dhe mundësi zhvillimi në përgjigje të nevojave dhe çështjeve të identifikuara në nivel vendor për menaxhimin e burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga katastrofat në Shqipëri; Zhvillimi i rrjeteve ndërkombëtare të profesionistëve dhe studiuesve shqiptarë që jetojnë jashtë për të promovuar pjesëmarrjen e tyre aktive në hartimin e zgjidhjeve të mundshme të bazuara në hulumtime dhe mundësi zhvillimi për komunitetet vendore në Shqipëri; Instrumente të përshtatshme bashkëpunimi dhe mbështetjeje, të aplikuara për grupin e hulumtuesve të përfshirë në projekte me fokus në çështje të veçanta dhe specifike të rrezikut mjedisor/katastrofës, të rëndësishme për zhvillimin vendor në Shqipëri. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet hulumtuesve shqiptarë jashtë vendit dhe në Shqipëri, dhe ata të ndjehen të lidhur me dhe të dobishëm për vendlindjen. Forcimi i marrëdhënieve midis rrjeteve shkencore, qeverive vendore dhe universiteteve në Shqipëri dhe vendeve pritëse falë pjesëmarrjes së Diasporës.
Aktivitetet kryesore:	Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; Krijimi i grupeve të synuara dhe mbledhja e të dhënave përkatëse për arsimin e lartë, fushën dhe nivelin e specializimit, praktikën hulumtuese dhe zbërthimin e këtyre të dhënave për t'iu përgjigjur objektivave të projektit; Krijimi i një skeme të nëngrantit/bursave kërkimore dedikuar studiuesve të rinj dhe të moshuar shqiptarë të interesuar për zhvillimin e një politike dhe projekti për vlerësimin e ndikimit rregullator në Shqipëri me fokus menaxhimin e burimeve natyrore dhe uljen e rreziqeve nga katastrofat; Thirrje për aplikime dhe organizimi i programeve orientuese për aplikantët e synuar; Organizimi i aktiviteteve hulumtuese dhe diskutimeve teknike përkatëse për shpërndarjen e të dhënave dhe rezultateve të hulumtimit, si dhe promovimin e partneriteteve dhe bashkëpunimit të efektshëm ndërmjet universiteteve në Shqipëri dhe në vendet pritëse, me fokus të veçantë zhvillimin vendor, mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rrezikut nga katastrofat; Forumet vjetore të rrjeteve ndërkombëtare të studiuesve shqiptarë; Platforma e internetit për komunikim dhe rrjetëzim për hulumtuesit shqiptarë.

#11 Promovimi i angazhimit aktiv të Diasporës në planifikimin e zhvillimit vendor dhe menaxhimit territorial me një fokus të veçantë në mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rreziqeve nga katastrofat.

Titulli i projektit:	Promovimi i angazhimit aktiv të Diasporës në planifikimin e zhvillimit vendor dhe menaxhimit territorial me një fokus të veçantë në mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rreziqeve nga katastrofat.
Masat strategjike të Diasporës:	30, 42
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Shtete të Bashkuara, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	Faza përgatitore: 6 muaj; Faza e zbatimit pilot; 24 muaj; Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	450,000 euro

Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	90%
Buxheti total tregues:	500,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: Promovimi i ekselencës së hulumtimit dhe forcimit të aftësive shkencore dhe praktikave të bashkëpunimit të studiuesve shqiptarë në Diasporë dhe njohja e tyre si aktorë të rëndësishëm për krijimin e komuniteteve të zhvilluara, të qëndrueshme me një fokus të veçantë planifikimin lokal, menaxhimin e territorit dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë. Objektivat specifikë: Krijimi i portofolit të njohurive dhe kompetencave përkatëse ndërmjet studentëve të diplomuar të Diasporës shqiptare, hulumtuesve dhe studiuesve për zhvillimin e qëndrueshëm vendës me një fokus të veçantë në menaxhimin e integruar të burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga fatkeqësitë; Hartimi i nismave të suksesshme evropiane të lidhura me hulumtimin dhe projekte që zgjidhin nevojat dhe sfidat e menaxhimit territorial dhe uljen e rrezikut nga katastrofat në nivel vendor në Shqipëri dhe mbështesin angazhimin e Diasporës në planifikimin përkatës në bashkitë shqiptare. Forcimi i aftësive të strukturave përgjegjëse në Shqipëri për menaxhimin e integruar të territorit dhe uljen e rrezikut nga katastrofat, përmes angazhimit të ekspertizës në dispozicion nga Diaspora; Sigurimi i qasjes dhe promovimi i përdorimit të mjeteve, objektivave dhe treguesve të standardizuar ndërkombëtarë për vlerësimin e situatës mjedisore dhe mbështetjen e planifikimit përkatës në nivel vendor dhe qendror në Shqipëri; Identifikimi i veprimtarive dhe i propozimeve të mundshme përcjellëse dhe ndikimi në politikën dhe/ose ndërgjegjësimi rreth rolit pozitiv të Diasporës shqiptare në krijimin e praktikave të suksesshme të bashkëpunimit hulumtues dhe kontributit në planifikimin efektiv vendor dhe menaxhimin territorial në Shqipëri.
Grupet e synuara:	Studentë të diplomuar shqiptarë, hulumtues të rinj dhe të moshuar që jetojnë jashtë vendit të cilët janë përqendruar në menaxhimin e burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga katastrofat; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për të punuar me çështjet që lidhen me mjedisin dhe rreziqet nga katastrofat në Shqipëri; Qendra hulumtuese me fokus mjedisin dhe zhvillimin vendor; qendra universitare,e katedra me fokus mjedisin, uljen e rrezikut nga katastrofat, zhvillimin vendor, hulumtime dhe politikat e zbatuara.
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, institucionet vendore, administratat publike.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNEP, UNESCO, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Komisioni Evropian, Këshilli i Bashkëpunimit Rajonal etj.

Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: • Krijimi i një mjedisi favorizues për hulumtuesit dhe studentët e diplomuar që jetojnë jashtë vendin për të ofruar zgjidhje të zbatueshme të bazuara në hulumtime dhe mundësi zhvillimi në përgjigje të nevojave dhe çështjeve të identifikuara në nivel vendor për menaxhimin e burimeve natyrore dhe uljen e rrezikut nga katastrofat në Shqipëri; • Zhvillimi i rrjeteve ndërkombëtare të profesionistëve dhe studiuesve shqiptarë që jetojnë jashtë për të promovuar pjesëmarrjen e tyre aktive në hartimin e zgjidhjeve të mundshme të bazuara në hulumtime dhe mundësi zhvillimi për komunitetet vendore në Shqipëri; • Instrumente të përshtatshme bashkëpunimi dhe mbështetjeje, të aplikuara për grupet e hulumtuesve të përfshirë në projekte me fokus në çështje të veçanta dhe specifike të rrezikut mjedisor/katastrofës, të rëndësishme për zhvillimin vendor në Shqipëri. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: • Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet hulumtuesve shqiptarë jashtë vendit dhe në Shqipëri, dhe ata të ndjehen të lidhur me dhe të dobishëm për vendlindjen. • Forcimi i marrëdhënieve midis rrjeteve shkencore, qeverive vendore dhe universiteteve në Shqipëri dhe vendeve pritëse falë pjesëmarrjes së Diasporës.
Aktivitetet kryesore:	• Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; • Identifikimi i grupeve të synuara dhe mbledhja e të dhënave përkatëse për arsimin e lartë, fushën dhe nivelin e specializimit, praktikën hulumtuese dhe zbërthimin e këtyre të dhënave për t'iu përgjigjur objektivave të projektit; • Krijimi i një skeme të nëngrantit/bursave kërkimore dedikuar studiuesve të rinj dhe të moshuar shqiptarë të interesuar për të ndihmuar bashkitë shqiptare në planifikimin e zhvillimit vendor, me fokus të veçantë në menaxhimin e territorit dhe uljen e rreziqeve nga katastrofat; • Thirrje për aplikime dhe organizimi i një programi orientimi për aplikantët e synuar; • Organizimi i veprimtarive përkatëse hulumtuese dhe teknike diskutime për të promovuar partneritete dhe një bashkëpunim efektiv ndërmjet universiteteve në Shqipëri dhe vendet pritëse me fokus të veçantë në zhvillimin lokal, mbrojtjen e mjedisit dhe uljen e rrezikut nga katastrofat; • Forumet vjetore të rrjeteve ndërkombëtare të studiuesve shqiptarë; • Platforma e internetit për Komunikim dhe Rrjetëzim për hulumtuesit shqiptarë.

#12. Promovimi i punës vullnetare të të rinjve në parqet kombëtare dhe zonat e mbrojtura në Shqipëri për të diplomuarit e rinj që jetojnë jashtë vendit.

Titulli i projektit:	Promovimi i punës vullnetare të të rinjve në parqet kombëtare dhe zonat e mbrojtura në Shqipëri për të diplomuarit e rinj që jetojnë jashtë vendit.
Masat strategjike të Diasporës:	30, 42
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	• Faza përgatitore: 6 muaj; • Faza e zbatimit pilot; 24 muaj; • Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	350,000 – 550,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	80%

Buxheti total tregues:	550,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: Promovimi i angazhimit aktiv në punën vullnetare dhe forcimin e aftësive të komunikimit ndërkulturor të rinisë së Diasporës dhe njohjen e tyre si kontribuues të rëndësishëm për mbrojtjen e natyrës dhe rritjen gjithëpërfshirëse. Objektivat specifikë: Sigurimi i njohurive dhe kompetencave për menaxhimin e burimeve natyrore dhe dimensionet e ndërgjegjësimit dhe edukimit mjedisor, monitorimin dhe vlerësimin e ndikimit, pjesëmarrjen e komunitetit, këshillimin publik dhe dialogun. Hartimi i nismave dhe politikave të suksesshme të lidhura me rininë që adresojnë angazhimin e të rinjve të Diasporës në punën vullnetare/komunitare dhe kontributin e tyre në ruajtjen e burimeve natyrore. Forcimi i aftësive të të rinjve të Diasporës për të organizuar dhe për t'u përfshirë në punë vullnetare në parqe natyrore dhe zona të mbrojtura në të gjithë Shqipërinë. Mbështetja e angazhimit aktiv të të rinjve të Diasporë në ofrimin e shërbimeve vullnetare për menaxhimin e parqeve natyrore dhe zonave të mbrojtura në Shqipëri; Identifikimi i veprimeve dhe propozimeve të mundshme pasuese për të ndikuar në politikë dhe/ose për të rritur ndërgjegjësimin rreth rolit pozitiv të të rinjve të Diasporës në menaxhimin e burimeve natyrore.
Grupet e synuara:	Studentët shqiptarë, të diplomuar që jetojnë jashtë vendit; Studiues dhe vullnetarë të interesuar për të punuar me çështjet që lidhen me mjedisin dhe rreziqet nga katastrofat në Shqipëri; Qendra hulumtuese me fokus në histori dhe kulturë;
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, institucionet vendore, administratat publike.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNICEF, UNESCO, Këshilli i Evropës (CoE), Komisioni Evropian, Ministria e Arsimit, RYCO etj.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: Krijimi i një mjedisi favorizues për të diplomuarit e rinj dhe të rinjtë që jetojnë jashtë vendit për t'u përfshirë në komunitetin vullnetar për punë zhvillimore në zona të mbrojtura dhe parqe natyrore në të gjithë Shqipërinë;
	Zhvillimi i rrjeteve ndërkombëtare të të rinjve shqiptarë që jetojnë jashtë vendit për të promovuar pjesëmarrjen e tyre aktive në punë vullnetare për ruajtjen e natyrës në Shqipëri; Instrumente të përshtatshme bashkëpunimi dhe mbështetjeje për vullnetarët e rinj të interesuar dhe shoqatat e tyre për t'u përfshirë në mënyrë efektive në punën e zhvillimit të komunitetit dhe ruajtjen e natyrës në Shqipëri. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet të rinjve shqiptarë jashtë vendit dhe atyre në Shqipëri për t'i lejuar ata të ndjehen më të lidhur me vendin e origjinës; Forcimi i marrëdhënieve midis rrjeteve rinore, qeverive vendore dhe shoqatave mjedisore në Shqipëri dhe në Vendet pritëse, falë pjesëmarrjes së rinisë së Diasporës.

Aktivitetet kryesore:	• Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; • Identifikimi i vendndodhjeve të synuara për detyrat vullnetare dhe mbledhja e të dhënave përkatëse për të përputhur prejardhjen e vullnetarëve me aftësitë e kërkuara, dhe njohuritë për nevojat dhe çështjet vendore; • Krijimi i skemës së ndihmës vullnetare kushtuar studentëve dhe të diplomuarve të rinj shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, me të dhëna të shkëlqyera akademike, të interesuar për t'u angazhuar si vullnetarë në një projekt të zhvillimit të komunitetit/mësimdhënies nga bashkëmoshatarët/mbrojtja e mjedisit në Shqipëri; • Thirrje për aplikime dhe organizimi i një programi orientimi për aplikantët e synuar; • Forume vjetore të rrjeteve ndërkombëtare të studentëve dhe të diplomuarve shqiptarë; • Platforma e internetit për Komunikim dhe Rrjetëzim për të rinjtë shqiptarë; studentët dhe të diplomuarit që jetojnë jashtë vendit.

#13. Subvencion për kthimin e shtetasve shqiptarë.

Titulli i projektit:	Subvencion për kthimin e shtetasve shqiptarë
Masat strategjike të Diasporës:	6, 45, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë etj.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	• Faza përgatitore: 3 muaj; • Faza e zbatimit pilot: 48 muaj; • Rishikimi dhe replikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	650,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve si përqindje e kostove totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	650,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: • Promovimi i integrimit shoqëror, zhvillimi njerëzor dhe përmirësimi i kushteve të mirëqenies së emigrantëve shqiptarë, të cilët janë kthyer, përmes trajnimit dhe qasjes në mundësitë financiare. Objektivat specifikë: • Mundësimi dhe zhvillimi i aftësimit profesional dhe mundësive të financimit për emigrantët e kthyer në Shqipëri për të lehtësuar integrimin e tyre socio-ekonomik në ekonominë vendore [rurale];
	• Mundësimi i qasjes në financim nëpërmjet aplikimit në disa instrumente financimi për emigrantët shqiptarë që janë kthyer, sipas nevojave të tyre; • Mbështetja për të krijuar dhe për të vënë në funksion mekanizma ndihmëse vendëse që lehtësojnë dhe mbikëqyrin integrimin socio-ekonomik të emigrantëve shqiptarë që janë kthyer.
Grupet e synuara:	Emigrantët shqiptarë që janë kthyer
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë, njësitë e qeverisjes vendore, SME-të
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Mirëqenies Sociale, Banka Botërore, ILO (Organizata Ndërkombëtare e Punës), FAO (Organizata e Ushqimit dhe Bujqësisë) etj.

Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e drejtpërdrejta që priten janë: Krijimi i një mjedisi të përshtatshëm për emigrantët që janë kthyer, në mënyrë që të vetë-integrohen në jetën socio-ekonomike Qasje e përmirësuar në aftësimin profesional dhe mundësi punësimi për emigrantët që janë kthyer; Krijimi i mundësive për strehim dhe lehtësirave për shërbimet e tjera parësore të mirëqenies, për familjet e rikthyera me anëtarë të mitur ose të moshuar; Qasje e përmirësuar në instrumentet financiare për emigrantët që interesohen për vetë-punësim; Rezultatet e pritshme afatgjata janë: Ulja e varfërisë; Kohezioni Social.
Aktivitetet kryesore:	Ndërtimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; Trajnimi i stafit të bashkisë për metodologjinë e projektit; Qëllimi i misionit/vlerësimi i nevojave të grupeve të synuara; Identifikimi i burimeve dhe ofruesve të këtyre shërbimeve që asistojnë nevojat e emigrantëve të rikthyer; Zbatimi i një skeme mbështetëse për grupet e synuara; Vlerësimi i rasteve të mbështetura të të rikthyerve dhe ndikimi i kësaj ndihme.

#14. Shqipëria "Një shtëpi e sigurt" – në ndihmë të emigrantëve me origjinë shqiptare mbi moshën 60 vjeç.

Titulli i projektit:	Shqipëria "Një shtëpi e sigurt" - në ndihmë të emigrantëve me origjinë shqiptare mbi moshën 60 vjeç.
Masat strategjike të Diasporës:	6, 45, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë etj.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	Faza përgatitore: 3 muaj; Faza e zbatimit pilot: 48 muaj; Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	650,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve si përqindje e kostove totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	650,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivi i përgjithshëm i projektit është lehtësimi i hyrjes në Shqipëri i individëve të moshuar me të ardhura të pamjaftueshme dhe rritja e lëvizjes ndërkufitare të të moshuarve brenda Evropës.
Grupet e synuara:	Shtetasit e moshuar shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, me burime të pamjaftueshme financiare.
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë, njësitë e qeverisjes vendore
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Mirëqenies Sociale, Banka Botërore, ILO (Organizata Ndërkombëtare e Punës), WHO (Organizata Botërore e Shëndetësisë) etj.

Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e drejtpërdrejta që priten janë: Krijimi i një mjedisi të përshtatshëm për shtetasit e moshuar shqiptarë që janë kthyer, në mënyrë që të vetë-integrohen në jetën socio-ekonomike; Angazhimi në mënyrë aktive i shtetasve të moshuar shqiptarë që janë kthyer, në zhvillimin e komunitetit përmes punës vullnetare; Krijimi i mundësive për strehim dhe lehtësirave për shërbimet parësore të kujdesit shëndetësor, për shtetasit e moshuar të rikthyer; - Përmirësimi i mbështetjes financiare për emigrantët e moshuar të rikthyer, të cilët janë angazhuar në punë vullnetare/komunitare. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: Ulja e varfërisë; Kohezioni social.
Aktivitetet kryesore:	Ndërtimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; Trajnimi i stafit të bashkisë për metodologjinë e projektit; Qëllimi i misionit/vlerësimi i nevojave të grupeve të synuara; Identifikimi i burimeve dhe ofruesve të këtyre shërbimeve që asistojnë nevojat e shtetasve të moshuar të rikthyer; Zbatimi i një skeme mbështetëse për grupet e synuara; Vlerësimi i rasteve të mbështetura të të rikthyerve dhe ndikimi i kësaj ndihme.

#15. Ditët e Shqipërisë: Një kontribut në mbrojtjen dhe promovimin e shumëllojshmërisë së shprehjeve kulturore.

Titulli i projektit:	Ditët e Shqipërisë: një kontribut në mbrojtjen dhe promovimin e shumëllojshmërisë së shprehjeve kulturore.
Masat strategjike të Diasporës:	6, 45, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet shqiptare që jetojnë në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, Norvegji, Suedi, Zvicër, Turqi, Mbretëri e Bashkuar, Ukrainë etj.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	Faza përgatitore: 3 muaj; Faza e zbatimit pilot: 45 muaj; Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	740,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve si përqindje e kostove totale të pranueshme të projektit (tregues):	100%
Buxheti total tregues:	740,000 euro

Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: Promovimi i shumëllojshmërisë së shprehjeve kulturore përmes prezantimit të artit dhe trashëgimisë kulturore nga Shqipëria, në forume kulturore ndërkombëtare dhe në vendet pritëse ku jeton Diaspora dhe komunitetet me origjinë shqiptare. Objektivat specifikë: Mundësimi i pjesëmarrjes së grupeve, shoqatave, individëve, organizatave dhe institucioneve që përqendrohen në kulturën dhe artin shqiptar në rrjetet kulturore ndërkombëtare dhe aktivitete të tjera për të promovuar shumëllojshmërinë e shprehjeve kulturore, për të ruajtur njohuritë tradicionale dhe komunikimin ndërkulturor; Promovimi i fushave kërkimore të përqendruara në trashëgiminë kulturore shqiptare; Mbështetja e krijimit dhe funksionimit të qendrave/organizatave kulturore shqiptare jashtë vendit; Promovimi dhe përmirësimi i bashkëpunimit kulturor ndërmjet Shqipërisë dhe vendeve pritëse të komuniteteve shqiptare; Zhvillimi dhe shpërndarja e botimeve dhe produkteve të tjera të lidhura me trashëgiminë kulturore përmes promovimit të shumëllojshmërisë së shprehjeve kulturore.
Grupet e synuara:	Artistët dhe studiuesit e përqendruar tek arti dhe kultura shqiptare dhe/ose me origjinë shqiptare që jetojnë jashtë vendit.
	Artistët dhe studiuesit e përqendruar tek arti dhe kultura shqiptare që jetojnë në Shqipëri, Kosovë; Mësuesit e gjuhës dhe kulturës shqipe, banorë në vendet pritëse; Studiuesit dhe vullnetarët e interesuar për gjuhën dhe kulturën shqipe; Organizatat kulturore joqeveritare që operojnë në vendet pritëse; Organizatat e ndryshme, katedrat e gjuhës, kulturës dhe historisë shqiptare.
Përfituesit përfundimtarë:	Shtetasit shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, artistët, studiuesit e kulturës shqiptare.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	UNICEF, UNESCO, Këshilli i Evropës, Fondacioni Kulturor Evropian dhe Ministria e Kulturës.
Rezultatet e pritshme:	Rezultatet e pritshme të drejtpërdrejta janë: Krijimi i mjedisit për promovimin efektiv të artit dhe trashëgimisë kulturore shqiptare; Zhvillimi i qendrave kulturore shqiptare dhe organizatave kulturore jashtë vendit për të promovuar vlerat e tyre dhe pjesëmarrjen kulturore në vendin pritës; Bashkëpunimi i përshtatshëm dhe instrumente mbështetëse të zbatuara ndërmjet MSHD-së dhe institucioneve të përqendruara në kulturë, dhe organizatave ndërkombëtare me fokus të veçantë në mbrojtjen, dhe promovimin e shumëllojshmërisë së shprehjeve kulturore. Rezultatet e pritshme afatgjata janë: Ruajtja e një lidhjeje të fortë ndërmjet Diasporës dhe Shqipërisë që anëtarët e Diasporës të ndjehen të lidhur me trashëgiminë kulturore shqiptare dhe vlerat tradicionale; Forcimi i marrëdhënieve kulturore me vendet pritëse, falë pjesëmarrjes së Diasporës; Përforcimi i rolit të edukimit kulturor në ndërtimin e shoqërive gjithëpërfshirëse në Shqipëri dhe në vendet pritëse.

Aktivitetet kryesore:	Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; Identifikimi i aktiviteteve dhe veprimtarive kulturore kombëtare, identifikimi dhe vlerësimi i mjeteve dhe burimeve që mundësojnë promovimin efektiv të artit dhe kulturës shqiptare, jashtë vendit; Organizimi i përbashkët me grupet e Diasporës, për një sërë aktivitetesh publike, të përqendruara në shumëllojshmërinë e shprehjeve kulturore në Shqipëri, dhe në bregdetin e Adriatikut; Shkolla verore vjetore për studimin e artit dhe kulturës shqipe.

#16. Lehtësimi i shkëmbimit të njohurive dhe transferimit të teknologjisë për iniciativa biznesesh novatore me pjesëmarrjen e Diasporës.

Titulli i projektit:	Lehtësimi i shkëmbimit të njohurive dhe transferimit të teknologjisë për iniciativa biznesesh novatore me pjesëmarrjen e Diasporës.
Masat strategjike të Diasporës:	27, 33, 34, 47, 48, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet me origjinë shqiptare që kanë jetuar dhe punuar në fushën e kërkimit në: Gjermani, Mbretërinë e Bashkuar, Itali, Spanjë, Francë, Holandë, Suedi
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	Faza përgatitore: 3 muaj; Faza e zbatimit pilot; 12–18 muaj; Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	576,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	% 80
Buxheti total tregues:	720,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: Rritja e bashkëpunimit ndërmjet sipërmarrësve shqiptarë dhe bizneseve të suksesshme me komunitetet kërkimore të Diasporës shqiptare për të mundësuar transferimin e njohurive dhe të teknologjisë, për të stimuluar iniciativat e bizneseve novatore dhe për të ngritur kapacitetet novatore në bizneset ekzistuese. Objektivat specifikë: Sigurimi i mbështetjes në vendin e punës nga studentë dhe studiues të Diasporës, për bizneset shqiptare, për të ndihmuar në zhvillimin dhe zbatimin e ideve të sipërmarrjes. Rritja e kapaciteteve të bizneseve vendëse për t'i ndihmuar të kenë qasje më efikase në fondet e BE-së për zhvillimin e NVM-ve dhe inovacionit teknologjik. Ofrimi i mbikëqyrjes *online* për zhvillimin e biznesit vendës.
Grupet e synuara:	Sipërmarrësit vendës, novatorët, rinia, pronarët e bizneseve, fermerët/ bujqit, gratë në biznes, studiuesit.
Përfituesit përfundimtarë:	Pronarët e bizneseve në Shqipëri Sipërmarrësit e rinj Bizneset dhe qendrat novatore në Shqipëri
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Dhoma e Tregtisë së Diasporës Shqiptare BE për Inovacionin – Projekti i BE-së.

Rezultatet e pritshme:	- Lista e ekspertëve të Diasporës, të cilët janë angazhuar për të zbatuar objektivat e projektit dhe aspektet e përqendruara në zhvillimin e kapaciteteve. - Idetë e biznesit dhe propozimet e të diplomuarve të rinj të interesuar për të marrë iniciativa novatore sipërmarrëse me fokus në krijimin e vendeve të punës ose zhvillimin rural. - Paketa e trajnimit për zhvillimin e sipërmarrjeve dhe bizneseve të reja që i ofrohet grupit të synuar. - Organizimi i një konkursi vjetor për idenë më të mirë novatore të biznesit në bashkëpunim me ekspertët e Diasporës shqiptare. - Praktika e konsoliduar e projektit për riaplikimin dhe ndjekjen.
Aktivitetet kryesore:	- Identifikimi i ekspertëve/mentorëve të Diasporës për të shkëmbyer njohuritë e tyre për bizneset novatore - Orientimi dhe njohja e ekspertëve të Diasporës me objektivat dhe aspektet e projektit të përqendruara në zhvillimin e kapaciteteve. - Thirrja për propozime drejtuar të diplomuarve të rinj të interesuar për të marrë iniciativa novatore sipërmarrëse me fokus në krijimin e vendeve të punës ose zhvillimin rural. - Organizimi i një trajnimi për zhvillimin e sipërmarrjeve dhe bizneseve të reja për kandidatët e përzgjedhur - Përzgjedhja dhe promovimi i propozimeve më të mira përmes një ceremonie çmimesh nën kujdesin e ministrit të Shtetit për Diasporën. - Organizimi një tryezë të rrumbullakët për riaplikim dhe ndjekje.

#17. Përmirësimi i rekrutimit dhe mbajtjes së profesionistëve të shëndetit në Shqipëri përmes angazhimit të Diasporës.

Titulli i projektit:	Përmirësimi i rekrutimit dhe mbajtjes së profesionistëve të shëndetit në Shqipëri përmes angazhimit të Diasporës.
Masat strategjike të Diasporës:	21, 46
Vendndodhja(t) e projektit:	Qarqet e Shqipërisë: Kukës, Gjirokastër, Dibër dhe Durrës
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 24+ muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	672,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve e shprehur si përqindje e kostove totale të pranueshme të projektit (tregues):	% 80
Buxheti total tregues:	840,000 euro

Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: • Rritja e bashkëpunimit ndërmjet profesionistëve të shëndetësisë/mjekësisë shqiptare me ekspertët e shëndetësisë në Diasporë, me qëllim përmirësimin e rekrutimit dhe mbajtjen e fuqisë punëtore të kujdesit shëndetësor në zonat rurale të Shqipërisë. Objektivat specifikë: • Përmirësimi i aftësive menaxhuese të qendrave të kujdesit shëndetësor publik në zonat rurale të Shqipërisë; • Përmirësimi i kushteve të punës dhe nxitja për të vendosur profesionistë të kujdesit shëndetësor në zonat rurale/të largëta të Shqipërisë si përgjigje ndaj nevojave të këtyre komuniteteve; • Angazhimi i Diasporës shqiptare në zbatimin e praktikave më të mira dhe në përmirësimin e kornizës rregullatore për menaxhimin efektiv të shërbimeve të kujdesit shëndetësor dhe rekrutimin e personelit profesional përkatës.
Grupet e synuara:	Fuqia punëtore e kujdesit shëndetësor në zonat rurale/të largëta të Shqipërisë; të rinj të diplomuar në degë të ndryshme të shëndetësisë.
Përfituesit përfundimtarë:	Komuniteti vendës i profesionistëve dhe studiuesve të kujdesit shëndetësor Spitalet publike dhe qendrat e kujdesit shëndetësor; Profesionistët e kujdesit shëndetësor publik.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Organizata Botërore e Shëndetësisë, Instituti i Shëndetit Publik Shqiptar.
Rezultatet e pritshme:	• Raport gjithëpërfshirës për situatën aktuale të shërbimeve shëndetësore/mjekësore në zonat rurale/të largëta të Shqipërisë.
	• Raport i analizës së boshllëqeve për rekrutimin dhe shpërblimin e profesionistëve të shëndetit në zonat rurale. • Krijimi i një baze të dhënash për profesionistët e Diasporës me kualifikim të lartë në fushën e shëndetësisë, për të kontribuar në përmbushjen e objektivave të projektit. • Paketë trajnimi që fokusohet në standardizimin e procedurave të rekrutimit, vlerësimin e performancës, dhe shpërblimin e punonjësve. • Udhëzime për përmirësimin e rekrutimit dhe mbajtjes së profesionistëve të shëndetit në zonat rurale të Shqipërisë. • Rezultate dhe rekomandime nga politikë-bërësit dhe palët e interesuara në nivel vendor për mësimet e përftuara dhe planifikimin e masave për të zgjeruar më tej objektivat e projektit. • Hartimi i një plani mobilizimi i burimeve për të mbështetur përmbushjen e objektivave të projektit. • Raporti i planit të veprimit për procesin e zbatimit, mësimet e përftuara dhe për veprimet pasuese.

Aktivitetet kryesore:	Vlerësimi i shërbimeve shëndetësore/mjekësore në zonat rurale në Shqipëri. Kryerja e analizës së boshllëqeve në lidhje me procedurat e rekrutimit dhe paketat e shpërblimit për profesionistët e shëndetësisë në zonat rurale. Identifikimi i profesionistëve të shëndetit me kualifikim të lartë në Diasporë për të shërbyer si mentorë dhe këshilltarë teknikë për përmbushjen e objektivave të projektit. Organizimi i aktivitete për zhvillimin e kapaciteteve për trajnuesit/instruktorët për standardet e rekrutimit, praktikat e vlerësimit të performancës dhe rekomandimet e shpërblimit bazuar në vendndodhjen dhe kushtet e punës. Përgatitja e një pakete burimesh për përmirësimin e rekrutimit dhe mbajtjen e profesionistëve të shëndetësisë në zonat rurale të Shqipërisë, duke vlerësuar kontributin e Diasporës. Organizimi i një takimi të ekspertëve me politikëbërësit dhe palët e interesuara vendore për të hartuar një plan veprimi për zbatimin e aktiviteteve dhe rekomandimeve të politikave në lidhje me rekrutimin dhe mbajtjen e profesionistëve të shëndetësisë në zonat rurale të Shqipërisë. Mobilizimi i burimeve për të lehtësuar zbatimin e planit të veprimit. Vënia në zbatim e planit të veprimit, vlerësimi i progresit të arritur, dhe ndjekja e masave të mëtejshme.

#18. Lehtësimi i bashkëpunimit kërkimor shkencor midis Diasporës shqiptare dhe komunitetit të kërkimit në Shqipëri.

Titulli i projektit:	Lehtësimi i bashkëpunimit kërkimor shkencor midis Diasporës shqiptare dhe komunitetit të kërkimit në Shqipëri.
Masat strategjike të Diasporës:	30, 42
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet me origjinë shqiptare që kanë jetuar dhe punuar në fushën e kërkimit në: Gjermani, Mbretërinë e Bashkuar, Itali, Spanjë, Francë, Holandë, Suedi.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	Faza përgatitore: 3 muaj; Faza e zbatimit pilot; 12–18 muaj; Rishikimi dhe replikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	544,000 euro
Kontributi që iu kërkohet donatorëve, i shprehur si përqindje e kostos totale të pranueshme të projektit (tregues):	% 80
Buxheti total tregues:	680,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: Rritja e nivelit të cilësisë së kërkimit në Shqipëri dhe lehtësimi i bashkëpunimit ndërmjet studiuesve (të rinj) shkencorë shqiptarë brenda dhe jashtë vendit. Objektivat specifikë: Rritja e bashkëpunimit ndërmjet qendrave kërkimore, organeve të ekspertëve (*think tanks*) dhe universiteteve të përqendruara në nisma novatore të politikave që lidhen me zhvillimin e qëndrueshëm në Shqipëri dhe në Ballkanin Perëndimor; Promovimi i shkëmbimit të njohurive, "thithjes së trurit" (*brain gain*) dhe përsosmëria në fushën e kërkimit shkencor në të mirë të proceseve të zhvillimit shqiptar; Promovimi i projekteve dhe iniciativave të përbashkëta kërkimore ndërmjet universiteteve në Shqipëri dhe universiteteve në vendet pritëse.

Grupet e synuara:	Institucionet e arsimit të lartë në Shqipëri, qendrat kërkimore-shkencore, “think-tanks” dhe studiues/profesionistë në fushën e kërkimeve në Shqipëri dhe jashtë saj.
Përfituesit përfundimtarë:	Komunitetet kërkimore shkencore në Shqipëri dhe jashtë saj, studentët dhe të diplomuarit.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, NASRI, Bashkimi Evropian dhe UNESCO-ja.
Rezultatet e pritshme:	- Krijimi i një baze të dhënash për komunitetet akademike dhe kërkimore në Diasporën shqiptare për të pasur të dhënat përkatëse në fushën e ekspertizës dhe të praktikës kërkimore; - Lista e projekteve kërkimore të përzgjedhura të mbështetura nga një skemë nëngranti ose nga një bursë studimi e përshtatur për studiues të rinj dhe për ato me eksperiencë; - Programe të synuara të orientimit të shpërndara për aplikantët e interesuar; - Aktivitete kërkimore dhe tryeza të rrumbullakëta të organizuara për të prezantuar rezultatet e kërkimit, si dhe për të promovuar bashkëpunimin ndërmjet universiteteve në Shqipëri dhe atyre jashtë saj; - Krijimi i forumeve të rrjeteve ndërkombëtare të studiuesve shqiptarë; - Funksionimi i një platforme në internet në lidhje me komunikimin dhe rrjetëzimin për bashkëpunimin e studiuesve shqiptarë brenda dhe jashtë vendit.
Aktivitetet kryesore:	- Krijimi i ekipit të projektit, planit të veprimit dhe rishikimi i metodologjisë; - Identifikimi i komuniteteve akademike dhe kërkimore në Diasporën shqiptare, mbledhja e të dhënave përkatëse në fushën e ekspertizës, praktikës kërkimore, dhe ndarja e këtyre të dhënave për t’iu përgjigjur objektivave të projektit; - Dhënia e një skeme nëngranti/burse kërkimore për studiues të rinj dhe për ata me eksperiencë që janë të interesuar në zhvillimin e projekteve kërkimore të përbashkëta në Shqipëri; - Thirrje për aplikime dhe për organizim të programeve orientuese për aplikantët e synuar; - Organizimi i veprimtarive kërkimore dhe diskutimeve teknike përkatëse për shpërndarjen e të dhënave dhe rezultateve të kërkimit, si dhe promovimin e partneriteteve dhe bashkëpunimit efektiv midis universiteteve në Shqipëri dhe atyre në vendet pritëse; - Forume vjetore të rrjeteve ndërkombëtare të studiuesve shqiptarë; - Platformë në internet për komunikim dhe rrjetëzim për bashkëpunimin e studiuesve shqiptarë brenda dhe jashtë vendit.

#19. Lehtësimi i zhvillimit të biznesit në Shqipëri për emigrantët shqiptarë të rikthyer, me kualifikim të lartë.

Titulli i projektit:	Lehtësimi i zhvillimit të biznesit në Shqipëri për emigrantët shqiptarë të rikthyer, me kualifikim të lartë.
Masat strategjike të Diasporës:	27, 33, 34, 47, 48, 68
Vendndodhjet e projektit:	Komunitetet me origjinë shqiptare që kanë jetuar në: Austri, Kanada, Gjermani, Greqi, Itali, të tjera.
Kohëzgjatja totale e projektit (muaj):	- Faza përgatitore: 3 muaj; - Faza e zbatimit pilot; 12–18 muaj; - Rishikimi dhe riaplikimi: në vazhdim.
Kontributi që iu kërkohet donatorëve (shuma):	544,000 euro

Kontributi që iu kërkohet donatorëve e shprehur si përqindje e kostove totale të pranueshme të projektit (tregues):	% 80
Buxheti total tregues:	680,000 euro
Objektivat e projektit:	Objektivat e përgjithshëm: • Dhënia e ndihmës për profesionistët e rikthyer me kualifikim të lartë për të zhvilluar idetë e tyre të biznesit dhe iniciativat sipërmarrëse në Shqipëri. Objektivat specifikë: • Inkurajimi i kthimit në mënyrë vullnetare i emigrantëve shqiptarë dhe forcimi i angazhimit të Diasporës; • Lehtësimi i zhvillimit të mundësive të biznesit në zonat rurale të vendit dhe të sektorëve me prioritet të ekonomisë shqiptare; • Promovimi i zhvillimit të biznesit dhe krijimi i vendeve të punës në Shqipëri.
Grupet e synuara:	Emigrantët shqiptarë me kualifikim të lartë të rikthyer.
Përfituesit përfundimtarë:	Familjet e emigrantëve të kthyer, bashkitë shqiptare dhe komunitetet rurale.
Partnerët [financimi; zbatimi]:	Dhoma e Tregtisë së Diasporës Shqiptare, bashkitë në Shqipëri, Zyra e Punës, qendrat AFP, Bashkimi Evropian dhe UNDP-i.
Rezultatet e pritshme:	• Lista e emigrantëve shqiptarë me kualifikim të lartë të rikthyer, të interesuar për të hapur një biznes në Shqipëri. • Lista e propozimeve të përzgjedhura nga emigrantët shqiptarë të rikthyer, të interesuar për të ndërmarrë iniciativa novatore sipërmarrjeje me fokus në krijimin e vendeve të punës, zhvillimin rural/turistik. • Seminare të organizuara për shkëmbimin e njohurive për aspekte të ndryshme të zhvillimit dhe rritjes së biznesit në Shqipëri. • Mjete për të ndihmuar sipërmarrësit të kenë qasje në fondet për iniciativat e tyre të biznesit. • Lista e propozimeve më të mira të promovuara nga ministri i Shtetit për Diasporën.
Aktivitetet kryesore:	• Identifikimi i emigrantëve shqiptarë me kualifikim të lartë të rikthyer, të interesuar për të nisur një biznes në Shqipëri. • Orientimi dhe njohja e grupeve të synuara me objektivat dhe aspektet e tjera të projektit të përqendruara në zhvillimin e sipërmarrjeve/bizneseve. • Thirrja për propozime me fokus emigrantët shqiptarë të rikthyer, të interesuar për të ndërmarrë iniciativa novatore sipërmarrjeje me fokus në krijimin e vendeve të punës, zhvillimin rural/turistik. • Organizimi i një seminari me tematikën e zhvillimit të sipërmarrjeve, për të shkëmbyer njohuri për aspekte të ndryshme të zhvillimit dhe rritjes së biznesit në Shqipëri. • Organizimi i një seminari me tematikën e zhvillimit të sipërmarrjeve për të ndihmuar sipërmarrësit potencialë se si të kenë qasje në fondet për iniciativat/propozimet e tyre të biznesit. • Përzgjedhja dhe promovimi i propozimeve më të mira përmes një ceremonie çmimesh nën kujdesin e ministrit të Shtetit për Diasporën. • Organizimi një tryezë të rrumbullakët për riaplikim dhe ndjekje.